క్యూబాలో విప్లవశక్తులను సమైక్యంచేస్తూ కొత్త మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు పార్టీ నిర్మాణం

కార్యకర్తలలో పాతకొత్తల మేలికలయికకై కృషి

క్యూబా విప్లవాన్ని మరింత ముందుకు తీసుకొనిపోవడం, మార్క్సిస్టు - లెనినిస్టు పార్టీ నిర్మాణపు పునాదులపై నిర్మించడం - ఈ రెండు కర్తవ్యాలకు సంబంధించిన ప్రధాన సమస్యలపై "విప్లవ సంస్థల" జాతీయనాయకత్వానికి ప్రధాన కార్యదర్శి అయిన కామ్రేడ్ ఫిడెల్ కాస్త్రో మార్చి 26 న రేడియో టెలివిజన్‌లో అతి ముఖ్యమైన ఉపన్యాసం మిచ్చారు.

విప్లవ పురోభివృద్ధికి, విప్లవం సాధించిన విజయాలను రక్షించుకోవడానికి తమ విప్లవతను మరింత పెంపొందించుకొని, అందరూ ఒక్కతాటిపై నడవాలని విప్లవ విప్లవ సంస్థల సభ్యులకు, క్యూబా ప్రజలకు కాస్త్రో ఆ ప్రసంగంలో విజ్ఞప్తి చేశారు.

ఒక నూతన జీవిత నిర్మాణానికి సంబంధించిన బృహత్తర సమస్యలను పరిష్కరించడానికి క్యూబా విప్లవోద్యమం ప్రస్తుతం కృషి చేస్తున్నది. అదే సమయంలో అమెరికా సామ్రాజ్యవాదులు క్యూబాపై పరిపూర్ణంగా దాడి చేయడానికి సన్నాహాలు చేస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో విప్లవకారులు క్యూబా ప్రధాని విప్లవ సంస్థలకు ప్రజలకు, చేసిన విజ్ఞప్తికి ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యముంది.

అమెరికా సామ్రాజ్యవాదుల విరుగుడు పెత్తనానికి స్వస్తి చెప్పి తమ భవిష్యత్తును తానే నిర్ణయించుకోగల పార్శ్వభూమి ఏర్పరచుకొని సంపాదించుకొన్న దేశం ఎంతటి మహత్తర కార్యాన్ని సాధించగలదో అమెరికాఖండంలో మొట్టమొదటి స్వతంత్ర శక్తియైన క్యూబా తదితర దక్షిణ అమెరికా దేశాలకు ఆదర్శంలో చూపుతున్నది.

అమెరికా పరిపాలకులకు తీక్ష్ణమైన అసూయ ఎక్కువగా కలగజేస్తున్నదిదే. అందువల్లనే ఇతర దక్షిణ అమెరికా దేశాలకు స్వేచ్ఛా పథాన్ని చూపుతున్న క్యూబా విప్లవశక్తి అర్పివేయడానికి అమెరికా పరిపాలకులు ఎంతటి దుష్ప్రచారానికైనా వెనుదీయడంలేదు.

మొన్న మొన్నటే అవతరించిన ఈ రిపబ్లిక్కును పాయుధ దురాక్రమణ జరపడానికై అమెరికా సామ్రాజ్యవాదులు చేస్తున్న పరిణామాలు తీవ్రతరమవుతున్నాయని వాస్తవ విషయాలు రుజువుచేస్తున్నవి.

ప్రజాఐక్యత అవసరం

విప్లవ బలం మరింత అభివృద్ధులైన క్యూబా ప్రజలు ఈ దాడిని ఎదుర్కోవడానికి తమ విప్లవ విజయాలను రక్షించుకొనడానికి సన్నద్ధమవుతున్నారు. అదేసమయంలో తమ శక్తి, నూతనజీవిత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో తాము సాధిస్తున్న విజయాలకు కారణభూతమైన అంశాలలో ప్రధానమయినది యావత్తుదేశమూ, దాని విప్లవ శక్తులు సమైక్యంగా ఉండడమేనని క్యూబా విప్లవకారులకు తెలుసు

క్యూబా ప్రజలు బాటిస్తా పాలనా ప్లయా-గిరాన్ వద్ద అమెరికా గులాము లైన విప్లవ ప్రతీఘాతకులపై సాధించిన విజయం సాధించడానికి తోడ్పడింది ఈ ఐక్యతే. అటువంటి ప్రజాఐక్యతకు కేడుస్తున్నంతి అవసరమును పెన్నదూ లేదు

కార్మికులకూ రైతులకు శ్రమజీవులైన రైతులకు మేధావులకు ప్రాతినిధ్యం వహించేవారిలో అధ్యుపయవాదులను, అంటే ప్రజల పృథక్వాత్మక శక్తులను సమిష్టికి ప్రాతినిధ్యం వహించేవారి సందర్భాలలో ఇముడ్చుకోగల ఒక విప్లవ మార్క్సిస్టు పార్టీని ఏర్పరచాలని క్యూబాలో ఉద్యమం సాగింది. విప్లవ శక్తులన్నీ ఐక్యం కావాలనే ప్రజాకాంక్షకు ఈ ఉద్యమం ప్రతిబింబమయింది.

ఈ విప్లవ మార్క్సిస్టు - లెనినిస్టు పార్టీ సహజంగా క్యూబాలోని మూడు రాజకీయ శక్తులనుండి రూపొందుతున్నది ఒకటి ఫైడెల్ కాస్త్రో నాయకత్వం వహించిన జూలై 26 ఉద్యమం: ఎన్నో కష్ట నష్టాలకోర్చి ఈ యోధులు సర్రా మేస్త్రా పర్వత ప్రాంతాలలో క్యూబా స్వాతంత్ర్యపతాకను ఆవిష్కరించారు. రెండవది పీపుల్స్ సోషలిస్టుపార్టీ: విప్లవవిజయానికి ఎన్ని త్యాగాలుచేసి ఎందరి ప్రాణాలనో అర్పించిన క్యూబా కమ్యూనిస్టులపార్టీ ఇదే మూడవదిమార్చి 18 విప్లవ దినోత్సవ రేటు. ఇది దోషిభక్తులైన విద్యార్థి ఉద్యమ సంస్థ.

క్యూబా ప్రజల జాతీయ నాయకుడైన ఫైడెల్ కాస్త్రో నాయకత్వాన ఈ విప్లవశక్తులు విప్లవోద్యమం వలనే క్యూబా పెన స్వాతంత్ర్య పతాక ఎగిరింది. విప్లవం నెగ్గింది.

మూడు సంవత్సరాల క్రితమే విప్లవోద్యమం ఫలప్రదమైనదోటు, దేశ సార్వభౌమత్వ క్యూబా విప్లవకారులకు తెలుసు.

ఇందులో ఇతర విప్లవ సంస్థలను ఏర్పరచాయి. మార్క్సిస్టు - లెనినిస్టు సిద్ధాంతాలపై ఆధారపడిన విప్లవపార్టీ నిర్మాణానికి ఇది మొదటి మెట్టు. అదే సమయంలో ఇది క్యూబా విప్లవ పురోగమనంలో ఒక కొత్త దశ.

ఇతర విప్లవ సంస్థల ప్రతినిధుల మధ్య విభేదాలను రెచ్చగొట్టటానికి వీరు విప్లవతను విచ్ఛిన్నం చేయడానికి సామ్రాజ్యవాదులూ, వారి సలాములూ అనేకవిధాల ప్రయత్నించారు. అయితే నూతన విప్లవ భావాలదే పైచేయి అయింది. ఎందుకంటే వారు దేశంలోని శ్రమజీవుల ప్రయోజనాల రక్షకులు పూనుకొన్నారు.

సోషలిస్టు భావాలను పాటుకొల్పడానికి దేశంలో ఒక నిరుపమ బద్ధమైన పోరాటం సాగించడం క్యూబా విప్లవ కారుల విశిష్ట లక్ష్యాలలో ఒకటి ప్రజలతో ఇవి నిరంతర సంబంధమున్నపుడే నిజమైన విప్లవోద్యమం అభివృద్ధి కావడానికి వీలుంటుంది క్యూబా విప్లవవాదభరం మరోసారి రుజువు చేసింది.

క్యూబా విప్లవోద్యమంలో చనిపోయిన 20 వేలమంది వీరులు విప్లవ సంస్థలలో సంఘటితమయిన పైయోదు విప్లవశక్తులకూ చెందినవారు

విప్లవంతరువాత ఈ విస్తృత మరింత బలపడింది వ్యవసాయ సంస్కరణలు, సామాజ్యజాతుల ఆస్తుల జాతీయకరణ, పౌరసంస్కృతి గణనలలో విప్లవం, సోషలిస్టు పరిణామానికి క్రమంగా దారితీసే పరిస్థితులను క్యూబా పట్టణ గ్రామాల్లో కల్పించేందుకు అనుకొన్న తదితర చర్యలు- ఇవన్నీ సాగుతున్న సమయంలో ఈ విస్తృత రాష్ట్ర రాను వృద్ధి అవుతూవచ్చింది.

ఒక విప్లవ పార్టీ చరిత్రలో ఏపాటిది ఇదే విషయం అది తాను చేసిన తప్పుల పట్ల అవలంబించే వైఖరిని బట్టి నిర్ణయించవచ్చు విప్లవ సంస్థల పనిలో విమర్శ - ఆత్మవిమర్శ ఒక ప్రధానాంశంగా క్యూబా విప్లవకారులు పరిగణిస్తున్నారు.

వ్యవసాయాభివృద్ధి, పారిశ్రామికోత్పత్తి కార్యక్రమ నిర్వహణలో ప్రజలను భాగస్వాములను చేయడం, మొదలగు విషయాలలో కొంతమంది కామ్రేడ్స్ చేసిన తప్పులను క్యూబా విప్లవ నాయకులు నిర్మొహమాటంగా విమర్శించారు. ఈ సందర్భంలో సర్వోన్నత నాయకత్వం పాత్ర జీవితంలో లేనిస్టు ప్రమాణాలు, ప్రజలతో సన్నిహితమైన సంబంధం మొదలగు అంశాలకు ప్రాముఖ్యమిచ్చారు.

పైన పేర్కొన్న మూడు శక్తులను గుడిగా ఐక్యం చేయడం కాక, సిద్ధాంతరీత్యాను, నిర్మాణరీత్యాను ఏకం చేసే శ్రేయస్కరమైన మార్క్సిస్టు - లెనినిస్టు పార్టీని ఏర్పరచడమే తమ లక్ష్యమని క్యూబా విప్లవకారులకు తెలుసు.

ఇందులో ఇతర విప్లవ సంస్థలను ఏర్పరచాయి. మార్క్సిస్టు - లెనినిస్టు సిద్ధాంతాలపై ఆధారపడిన విప్లవపార్టీ నిర్మాణానికి ఇది మొదటి మెట్టు. అదే సమయంలో ఇది క్యూబా విప్లవ పురోగమనంలో ఒక కొత్త దశ.

ఇతర విప్లవ సంస్థల ప్రతినిధుల మధ్య విభేదాలను రెచ్చగొట్టటానికి వీరు విప్లవతను విచ్ఛిన్నం చేయడానికి సామ్రాజ్యవాదులూ, వారి సలాములూ అనేకవిధాల ప్రయత్నించారు. అయితే నూతన విప్లవ భావాలదే పైచేయి అయింది. ఎందుకంటే వారు దేశంలోని శ్రమజీవుల ప్రయోజనాల రక్షకులు పూనుకొన్నారు.

క్యూబా విప్లవోద్యమంలో చనిపోయిన 20 వేలమంది వీరులు విప్లవ సంస్థలలో సంఘటితమయిన పైయోదు విప్లవశక్తులకూ చెందినవారు

విప్లవంతరువాత ఈ విస్తృత మరింత బలపడింది వ్యవసాయ సంస్కరణలు, సామాజ్యజాతుల ఆస్తుల జాతీయకరణ, పౌరసంస్కృతి గణనలలో విప్లవం, సోషలిస్టు పరిణామానికి క్రమంగా దారితీసే పరిస్థితులను క్యూబా పట్టణ గ్రామాల్లో కల్పించేందుకు అనుకొన్న తదితర చర్యలు- ఇవన్నీ సాగుతున్న సమయంలో ఈ విస్తృత రాష్ట్ర రాను వృద్ధి అవుతూవచ్చింది.

ఒక విప్లవ పార్టీ చరిత్రలో ఏపాటిది ఇదే విషయం అది తాను చేసిన తప్పుల పట్ల అవలంబించే వైఖరిని బట్టి నిర్ణయించవచ్చు విప్లవ సంస్థల పనిలో విమర్శ - ఆత్మవిమర్శ ఒక ప్రధానాంశంగా క్యూబా విప్లవకారులు పరిగణిస్తున్నారు.

వ్యవసాయాభివృద్ధి, పారిశ్రామికోత్పత్తి కార్యక్రమ నిర్వహణలో ప్రజలను భాగస్వాములను చేయడం, మొదలగు విషయాలలో కొంతమంది కామ్రేడ్స్ చేసిన తప్పులను క్యూబా విప్లవ నాయకులు నిర్మొహమాటంగా విమర్శించారు. ఈ సందర్భంలో సర్వోన్నత నాయకత్వం పాత్ర జీవితంలో లేనిస్టు ప్రమాణాలు, ప్రజలతో సన్నిహితమైన సంబంధం మొదలగు అంశాలకు ప్రాముఖ్యమిచ్చారు.

తమపై విప్లవకారులు చేసిన విమర్శలను సూర్యనిరీక్షణచేసి, పార్టీ నిర్మాణ వ్యవహారాల్లో తమకు కార్యకర్తలకు శిక్షణనుగురించి పటిష్టమైనవారు ప్రజలలో, పార్టీ సభ్యులలో పలుకుబడిలేనివారు అనేకులున్నారు.

పనిగానను, అధ్యయనంలోనూ ఇతరులకు మార్గదర్శకంగా వుండి విప్లవ సంస్థల సభ్యులకు ఇతోధిక నైతిక స్థైర్యం కలిగించడాని మారు ఇటువంటి కార్యకులు అన్నిటికన్న తమ స్వప్రయోజనాలను గురించే ఎక్కువగా ఆలోచించారు అనేక తప్పులను పరిదిద్దడానికి ఎక్కువలాటేను ఆయన పదవి నుండి జాతీయ నాయకత్వం నుండి తొలగించడానికి విప్లవ సంస్థల ప్రతినిధులు నిర్ణయించారు

యువకార్యకర్తల ప్రాధాన్యత

ఈ సంస్థల నాయకత్వ సంఖ్యను 25 కు పెంచడానికి, అన్ని రంగాలలో పార్టీ కార్యక్రమాలకు పాలకులకు వేరు వేరు కమిషన్లను నియమించడానికి నిర్ణయించారు.

కేంద్ర కమిటీ ప్రజాస్వామ్యం అనే సూత్రంపై విప్లవ పార్టీని నిర్మించాలని విప్లవ విప్లవ సంస్థలు తమ నిర్ణయంలో పునరుద్ఘాటించాయి.

పీడనవాదాన్ని, ఒంటెత్తు పోకడలను ఎదుర్కోవాలనీ నూతనకులైన కొత్త కార్యకర్తలు, పాత కార్యకర్తల దృక్పథాన్ని మేళవించి పాత కార్యకర్తలు పాత కొనసాగించాలనీ, ప్రజల్లోను కార్యకర్తలలోను ఉత్తములైన వారిని పార్టీలోనికి తీసుకోవాలనీ ఈ సంస్థలు నాయకత్వం నిర్ణయించింది.

విప్లవోద్యమ కార్యకర్తలలో యువకులను పాతతరానికి జాతీయ నాయకత్వం నిలిచింది. మార్క్సిస్టు - లెనినిస్టులలో సహించడాని వీలులేని జబ్బు ఇది

ఈ సందర్భంలో 81 శాతాల కమ్యూనిస్టు, వర్కర్లపార్టీల మాస్కో సమావేశంలోని ప్రకటనలోని క్రింది భాగాన్ని ఉటంకించడం అవసరం. అందులో ఇలా వుంది:

"మార్క్సిజం-లెనినిజాన్ని శాస్త్రీయ సిద్ధాంతపరమైన అభివృద్ధి చేయడానికి దానిని నిర్దిష్ట పరిస్థితులకు అనుగుణంగా వర్తింప చేయడానికి అవసరమైన శక్తిని విప్లవపార్టీలకు లేకుండా చేసేది పిడివాదం, ఒంటెత్తు పోకడ. ఇది కమ్యూనిస్టులను ప్రజల నుండి వేరుపరుస్తుంది. వారి క్రియాశూన్యులై గోడమీద పిల్లిలా వ్రేలాడడానికో, లేక విప్లవపోరాటంలో అతివాద దురదుడుకు వర్గాలకు పూనుకోవడానికో దారితీసాయి వీటిమూలంగా మాయకు పరిసీతిని, నూతన అనుభవాలను సరళంలో అర్థం చేసుకోవడం అసాధ్యమవుతుంది. సామ్రాజ్యవాదానికి, అభివృద్ధినిరోధక శక్తులకు యుద్ధప్రమాదానికి వ్యతిరేకంగా సాగే పోరాటములో కార్మికవర్గానికి ప్రజాస్వామ్య శక్తులకు విజయం చేకూర్చడానికి అన్ని అవకాశాలను వినియోగించుకోవడం అసాధ్యం అవుతుంది. ఈ విధంగా ప్రజలు తమ న్యాయమైన పోరాటంలో జయం పొందలేకపోతారు"

విప్లవ సంస్థల నాయకత్వం ఇటీవల తీసుకొన్న చర్యలలో ప్రపంచ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి శిరోధార్యమైన ప్రకటనను మనోవాక్కాయ కర్మణా అనుసరించింది.

ఒంటెత్తు పోకడకు ఉదాహరణలు

ఒంటెత్తు పోకడ క్యూబా విప్లవోద్యమంలో అనేక రూపాల్లో వ్యక్తమయింది. విప్లవ మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు పార్టీ స్థాపన సందర్భంలో యువవిప్లవకారులపట్ల కొందరు అవలంబించిన ఉపేక్షవైఖరి. వారికి కీలకమైన బాధ్యతలు విశ్వాసంలేకపోవడమూ, తమ పాలుపోక ఉదాహరణ. క్యూబా విప్లవం అప్రతిహతంగా పురోగమిస్తున్నది. పోషలిజమంటే ప్రాణసమానంగా భావించి తమ శక్తి యుక్తులన్నిటినీ విప్లవ పురోగమనానికి అంకితం చేయడానికి సిద్ధమైన యువ విప్లవకారులకు తెలియారవుతున్నారు.

క్యూబా నూతన రాజ్యాంగ యంత్ర నిర్మాణంలోనూ, ప్లాయా-గిరాన్ వద్ద విప్లవకారులకు తెలియారవుతున్నారు.

ఇందులో ఇతర విప్లవ సంస్థలను ఏర్పరచాయి. మార్క్సిస్టు - లెనినిస్టు సిద్ధాంతాలపై ఆధారపడిన విప్లవపార్టీ నిర్మాణానికి ఇది మొదటి మెట్టు. అదే సమయంలో ఇది క్యూబా విప్లవ పురోగమనంలో ఒక కొత్త దశ.

ఇతర విప్లవ సంస్థల ప్రతినిధుల మధ్య విభేదాలను రెచ్చగొట్టటానికి వీరు విప్లవతను విచ్ఛిన్నం చేయడానికి సామ్రాజ్యవాదులూ, వారి సలాములూ అనేకవిధాల ప్రయత్నించారు. అయితే నూతన విప్లవ భావాలదే పైచేయి అయింది. ఎందుకంటే వారు దేశంలోని శ్రమజీవుల ప్రయోజనాల రక్షకులు పూనుకొన్నారు.

క్యూబా విప్లవోద్యమంలో చనిపోయిన 20 వేలమంది వీరులు విప్లవ సంస్థలలో సంఘటితమయిన పైయోదు విప్లవశక్తులకూ చెందినవారు

విప్లవంతరువాత ఈ విస్తృత మరింత బలపడింది వ్యవసాయ సంస్కరణలు, సామాజ్యజాతుల ఆస్తుల జాతీయకరణ, పౌరసంస్కృతి గణనలలో విప్లవం, సోషలిస్టు పరిణామానికి క్రమంగా దారితీసే పరిస్థితులను క్యూబా పట్టణ గ్రామాల్లో కల్పించేందుకు అనుకొన్న తదితర చర్యలు- ఇవన్నీ సాగుతున్న సమయంలో ఈ విస్తృత రాష్ట్ర రాను వృద్ధి అవుతూవచ్చింది.

ఒక విప్లవ పార్టీ చరిత్రలో ఏపాటిది ఇదే విషయం అది తాను చేసిన తప్పుల పట్ల అవలంబించే వైఖరిని బట్టి నిర్ణయించవచ్చు విప్లవ సంస్థల పనిలో విమర్శ - ఆత్మవిమర్శ ఒక ప్రధానాంశంగా క్యూబా విప్లవకారులు పరిగణిస్తున్నారు.

వ్యవసాయాభివృద్ధి, పారిశ్రామికోత్పత్తి కార్యక్రమ నిర్వహణలో ప్రజలను భాగస్వాములను చేయడం, మొదలగు విషయాలలో కొంతమంది కామ్రేడ్స్ చేసిన తప్పులను క్యూబా విప్లవ నాయకులు నిర్మొహమాటంగా విమర్శించారు. ఈ సందర్భంలో సర్వోన్నత నాయకత్వం పాత్ర జీవితంలో లేనిస్టు ప్రమాణాలు, ప్రజలతో సన్నిహితమైన సంబంధం మొదలగు అంశాలకు ప్రాముఖ్యమిచ్చారు.

తమపై విప్లవకారులు చేసిన విమర్శలను సూర్యనిరీక్షణచేసి, పార్టీ నిర్మాణ వ్యవహారాల్లో తమకు కార్యకర్తలకు శిక్షణనుగురించి పటిష్టమైనవారు ప్రజలలో, పార్టీ సభ్యులలో పలుకుబడిలేనివారు అనేకులున్నారు.

పనిగానను, అధ్యయనంలోనూ ఇతరులకు మార్గదర్శకంగా వుండి విప్లవ సంస్థల సభ్యులకు ఇతోధిక నైతిక స్థైర్యం కలిగించడాని మారు ఇటువంటి కార్యకులు అన్నిటికన్న తమ స్వప్రయోజనాలను గురించే ఎక్కువగా ఆలోచించారు అనేక తప్పులను పరిదిద్దడానికి ఎక్కువలాటేను ఆయన పదవి నుండి జాతీయ నాయకత్వం నుండి తొలగించడానికి విప్లవ సంస్థల ప్రతినిధులు నిర్ణయించారు

యువకార్యకర్తల ప్రాధాన్యత

ఈ సంస్థల నాయకత్వ సంఖ్యను 25 కు పెంచడానికి, అన్ని రంగాలలో పార్టీ కార్యక్రమాలకు పాలకులకు వేరు వేరు కమిషన్లను నియమించడానికి నిర్ణయించారు.

కేంద్ర కమిటీ ప్రజాస్వామ్యం అనే సూత్రంపై విప్లవ పార్టీని నిర్మించాలని విప్లవ విప్లవ సంస్థలు తమ నిర్ణయంలో పునరుద్ఘాటించాయి.

పీడనవాదాన్ని, ఒంటెత్తు పోకడలను ఎదుర్కోవాలనీ నూతనకులైన కొత్త కార్యకర్తలు, పాత కార్యకర్తల దృక్పథాన్ని మేళవించి పాత కార్యకర్తలు పాత కొనసాగించాలనీ, ప్రజల్లోను కార్యకర్తలలోను ఉత్తములైన వారిని పార్టీలోనికి తీసుకోవాలనీ ఈ సంస్థలు నాయకత్వం నిర్ణయించింది.

విప్లవోద్యమ కార్యకర్తలలో యువకులను పాతతరానికి జాతీయ నాయకత్వం నిలిచింది. మార్క్సిస్టు - లెనినిస్టులలో సహించడాని వీలులేని జబ్బు ఇది

ఈ సందర్భంలో 81 శాతాల కమ్యూనిస్టు, వర్కర్లపార్టీల మాస్కో సమావేశంలోని ప్రకటనలోని క్రింది భాగాన్ని ఉటంకించడం అవసరం. అందులో ఇలా వుంది:

"మార్క్సిజం-లెనినిజాన్ని శాస్త్రీయ సిద్ధాంతపరమైన అభివృద్ధి చేయడానికి దానిని నిర్దిష్ట పరిస్థితులకు అనుగుణంగా వర్తింప చేయడానికి అవసరమైన శక్తిని విప్లవపార్టీలకు లేకుండా చేసేది పిడివాదం, ఒంటెత్తు పోకడ. ఇది కమ్యూనిస్టులను ప్రజల నుండి వేరుపరుస్తుంది. వారి క్రియాశూన్యులై గోడమీద పిల్లిలా వ్రేలాడడానికో, లేక విప్లవపోరాటంలో అతివాద దురదుడుకు వర్గాలకు పూనుకోవడానికో దారితీసాయి వీటిమూలంగా మాయకు పరిసీతిని, నూతన అనుభవాలను సరళంలో అర్థం చేసుకోవడం అసాధ్యమవుతుంది. సామ్రాజ్యవాదానికి, అభివృద్ధినిరోధక శక్తులకు యుద్ధప్రమాదానికి వ్యతిరేకంగా సాగే పోరాటములో కార్మికవర్గానికి ప్రజాస్వామ్య శక్తులకు విజయం చేకూర్చడానికి అన్ని అవకాశాలను వినియోగించుకోవడం అసాధ్యం అవుతుంది. ఈ విధంగా ప్రజలు తమ న్యాయమైన పోరాటంలో జయం పొందలేకపోతారు"

విప్లవ సంస్థల నాయకత్వం ఇటీవల తీసుకొన్న చర్యలలో ప్రపంచ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి శిరోధార్యమైన ప్రకటనను మనోవాక్కాయ కర్మణా అనుసరించింది.

ఒంటెత్తు పోకడకు ఉదాహరణలు

ఒంటెత్తు పోకడ క్యూబా విప్లవోద్యమంలో అనేక రూపాల్లో వ్యక్తమయింది. విప్లవ మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు పార్టీ స్థాపన సందర్భంలో యువవిప్లవకారులపట్ల కొందరు అవలంబించిన ఉపేక్షవైఖరి. వారికి కీలకమైన బాధ్యతలు విశ్వాసంలేకపోవడమూ, తమ పాలుపోక ఉదాహరణ. క్యూబా విప్లవం అప్రతిహతంగా పురోగమిస్తున్నది. పోషలిజమంటే ప్రాణసమానంగా భావించి తమ శక్తి యుక్తులన్నిటినీ విప్లవ పురోగమనానికి అంకితం చేయడానికి సిద్ధమైన యువ విప్లవకారులకు తెలియారవుతున్నారు.

క్యూబా నూతన రాజ్యాంగ యంత్ర నిర్మాణంలోనూ, ప్లాయా-గిరాన్ వద్ద

(క్యూబా విప్లవోద్యమంలో మూడు ముఖ్యమైన విప్లవ సంస్థలు పాల్గొన్నాయి. విప్లవాన్ని జయప్రదంగా కొనసాగించడమే కాక, సోషలిస్టు వ్యవస్థాపన తమ లక్ష్యంగా పెట్టుకొన్న ఈ సంస్థలను విలీనంచేసి మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు సూత్రాలపై ఒక నూతన పార్టీని నిర్మించడానికి నిర్ణయించుకొన్నారు. దేశానికంతటికీ ఒకే ఒక మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు పార్టీ నిర్మించవలసిన అవసరాన్ని. ఈ సందర్భంలో దొర్లిన కొన్ని తప్పులను సరిదిద్దుకొనటానికి క్యూబా విప్లవ కారులు తీసుకొన్న చర్యలనూ వివరిస్తూ సోవియట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ పత్రిక "ప్రవదా" ఒక సంపాదకీయం వ్రాసింది. దాని సారాంశాన్ని దిగువ ఇస్తున్నాం)

'ఫైడెల్, మేము క్యూబాలో నిరక్షరాస్యతను నిర్మూలించాము'

క్యూబాలో వయోజనవిద్యా ఉద్యమ ఉత్సవాల సందర్భంలో అధ్యక్షవర్గానికి అభివాదంచేస్తూ పై నినాదంతో ప్రదర్శనలు చేస్తున్న ఉపాధ్యాయులు, ఉపాధ్యాయినులు. ఈ ప్రదర్శనలలో లక్షమంది పాల్గొన్నారు.

కర్తవ్యమని క్యూబా విప్లవకారులకు తెలుసు.

ఇందులో ఇతర విప్లవ సంస్థలను ఏర్పరచాయి. మార్క్సిస్టు - లెనినిస్టు సిద్ధాంతాలపై ఆధారపడిన విప్లవపార్టీ నిర్మాణానికి ఇది మొదటి మెట్టు. అదే సమయంలో ఇది క్యూబా విప్లవ పురోగమనంలో ఒక కొత్త దశ.

ఇతర విప్లవ సంస్థల ప్రతినిధుల మధ్య విభేదాలను రెచ్చగొట్టటానికి వీరు విప్లవతను విచ్ఛిన్నం చేయడానికి సామ్రాజ్యవాదులూ, వారి సలాములూ అనేకవిధాల ప్రయత్నించారు. అయితే నూతన విప్లవ భావాలదే పైచేయి అయింది. ఎందుకంటే వారు దేశంలోని శ్రమజీవుల ప్రయోజనాల రక్షకులు పూనుకొన్నారు.

క్యూబా విప్లవోద్యమంలో చనిపోయిన 20 వేలమంది వీరులు విప్లవ సంస్థలలో సంఘటితమయిన పైయోదు విప్లవశక్తులకూ చెందినవారు

విప్లవంతరువాత ఈ విస్తృత మరింత బలపడింది వ్యవసాయ సంస్కరణలు, సామాజ్యజాతుల ఆస్తుల జాతీయకరణ, పౌరసంస్కృతి గణనలలో విప్లవం, సోషలిస్టు పరిణామానికి క్రమంగా దారితీసే పరిస్థితులను క్యూబా పట్టణ గ్రామాల్లో కల్పించేందుకు అనుకొన్న తదితర చర్యలు- ఇవన్నీ సాగుతున్న సమయంలో ఈ విస్తృత రాష్ట్ర రాను వృద్ధి అవుతూవచ్చింది.

ఒక విప్లవ పార్టీ చరిత్రలో ఏపాటిది ఇదే విషయం అది తాను చేసిన తప్పుల పట్ల అవలంబించే వైఖరిని బట్టి నిర్ణయించవచ్చు విప్లవ సంస్థల పనిలో విమర్శ - ఆత్మవిమర్శ ఒక ప్రధానాంశంగా క్యూబా విప్లవకారులు పరిగణిస్తున్నారు.

వ్యవసాయాభివృద్ధి, పారిశ్రామికోత్పత్తి కార్యక్రమ నిర్వహణలో ప్రజలను భాగస్వాములను చేయడం, మొదలగు విషయాలలో కొంతమంది కామ్రేడ్స్ చేసిన తప్పులను క్యూబా విప్లవ నాయకులు నిర్మొహమాటంగా విమర్శించారు. ఈ సందర్భంలో సర్వోన్నత నాయకత్వం పాత్ర జీవితంలో లేనిస్టు ప్రమాణాలు, ప్రజలతో సన్నిహితమైన సంబంధం మొదలగు అంశాలకు ప్రాముఖ్యమిచ్చారు.

తమపై విప్లవకారులు చేసిన విమర్శలను సూర్యనిరీక్షణచేసి, పార్టీ నిర్మాణ వ్యవహారాల్లో తమకు కార్యకర్తలకు శిక్షణనుగురించి పటిష్టమైనవారు ప్రజలలో, పార్టీ సభ్యులలో పలుకుబడిలేనివారు అనేకులున్నారు.

పనిగానను, అధ్యయనంలోనూ ఇతరులకు మార్గదర్శకంగా వుండి విప్లవ సంస్థల సభ్యులకు ఇతోధిక నైతిక స్థైర్యం కలిగించడాని మారు ఇటువంటి కార్యకులు అన్నిటికన్న తమ స్వప్రయోజనాలను గురించే ఎక్కువగా ఆలోచించారు అనేక తప్పులను పరిదిద్దడానికి ఎక్కువలాటేను ఆయన పదవి నుండి జాతీయ నాయకత్వం నుండి తొలగించడానికి విప్లవ సంస్థల ప్రతినిధులు నిర్ణయించారు

యువకార్యకర్తల ప్రాధాన్యత

ఈ సంస్థల నాయకత్వ సంఖ్యను 25 కు పెంచడానికి, అన్ని రంగాలలో పార్టీ కార్యక్రమాలకు పాలకులకు వేరు వేరు కమిషన్లను నియమించడానికి నిర్ణయించారు.

కేంద్ర కమిటీ ప్రజాస్వామ్యం అనే సూత్రంపై విప్లవ పార్టీని నిర్మించాలని విప్లవ విప్లవ సంస్థలు తమ నిర్ణయంలో పునరుద్ఘాటించాయి.

పీడనవాదాన్ని, ఒంటెత్తు పోకడలను ఎదుర్కోవాలనీ నూతనకులైన కొత్త కార్యకర్తలు, పాత కార్యకర్తల దృక్పథాన్ని మేళవించి పాత కార్యకర్తలు పాత కొనసాగించాలనీ, ప్రజల్లోను కార్యకర్తలలోను ఉత్తములైన వారిని పార్టీలోనికి తీసుకోవాలనీ ఈ సంస్థలు నాయకత్వం నిర్ణయించింది.

విప్లవోద్యమ కార్యకర్తలలో యువకులను పాతతరానికి జాతీయ నాయకత్వం నిలిచింది. మార్క్సిస్టు - లెనినిస్టులలో సహించడాని వీలులేని జబ్బు ఇది

ఈ సందర్భంలో 81 శాతాల కమ్యూనిస్టు, వర్కర్లపార్టీల మాస్కో సమావేశంలోని ప్రకటనలోని క్రింది భాగాన్ని ఉటంకించడం అవసరం. అందులో ఇలా వుంది:

"మార్క్సిజం-లెనినిజాన్ని శాస్త్రీయ సిద్ధాంతపరమైన అభివృద్ధి చేయడానికి దానిని నిర్దిష్ట పరిస్థితులకు అనుగుణంగా వర్తింప చేయడానికి అవసరమైన శక్తిని విప్లవపార్టీలకు లేకుండా చేసేది పిడివాదం, ఒంటెత్తు పోకడ. ఇది కమ్యూనిస్టులను ప్రజల నుండి వేరుపరుస్తుంది. వారి క్రియాశూన్యులై గోడమీద పిల్లిలా వ్రేలాడడానికో, లేక విప్లవపోరాటంలో అతివాద దురదుడుకు వర్గాలకు పూనుకోవడానికో దారితీసాయి వీటిమూలంగా మాయకు పరిసీతిని, నూతన అనుభవాలను సరళంలో అర్థం చేసుకోవడం అసాధ్యమవుతుంది. సామ్రాజ్యవాదానికి, అభివృద్ధినిరోధక శక్తులకు యుద్ధప్రమాదానికి వ్యతిరేకంగా సాగే పోరాటములో కార్మికవర్గానికి ప్రజాస్వామ్య శక్తులకు విజయం చేకూర్చడానికి అన్ని అవకాశాలను వినియోగించుకోవడం అసాధ్యం అవుతుంది. ఈ విధంగా ప్రజలు తమ న్యాయమైన పోరాటంలో జయం పొందలేకపోతారు"

విప్లవ సంస్థల నాయకత్వం ఇటీవల తీసుకొన్న చర్యలలో ప్రపంచ కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి శిరోధార్యమైన ప్రకటనను మనోవాక్కాయ కర్మణా అనుసరించింది.

ఒంటెత్తు పోకడకు ఉదాహరణలు

ఒంటెత్తు పోకడ క్యూబా విప్లవోద్యమంలో అనేక రూపాల్లో వ్యక్తమయింది. విప్లవ మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు పార్టీ స్థాపన సందర్భంలో యువవిప్లవకారులపట్ల కొందరు అవలంబించిన ఉపేక్షవైఖరి. వారికి కీలకమైన బాధ్యతలు విశ్వాసంలేకపోవడమూ, తమ పాలుపోక ఉదాహరణ. క్యూబా విప్లవం అప్రతిహతంగా పురోగమిస్తున్నది. పోషలిజమంటే ప్రాణసమానంగా భావించి తమ శక్తి యుక్తులన్నిటినీ విప్లవ పురోగమనానికి అంకితం చేయడానికి సిద్ధమైన యువ విప్లవకారులకు తెలియారవుతున్నారు.

క్యూబా నూతన రాజ్యాంగ యంత్ర నిర్మాణంలోనూ, ప్లాయా-గిరాన్ వద్ద

సోషలిస్టు ప్రపంచం:

పారిశ్రామిక రంగంలో ఉత్తర కొరియా అపూర్వ ప్రగతి

ఉత్తర కొరియాలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ అధికారానికొచ్చిన తర్వాత పరిశ్రమల పైన పెత్తనం కమ్యూనిస్టుల్ని, విదేశీ గుత్తాధిపత్యాన్ని తొలగించి పోషలిస్టు పంథాలో యెప్పటికప్పుడు సరికొత్త పరిశ్రమలను స్థాపిస్తూ, సోషలిస్టు పారిశ్రామికీకరణకు పునాది వేయటమే పంచవర్ష ప్రణాళికలో తన ప్రధాన కర్తవ్యంగా నిర్ణయించుకున్నది.

1958 సంవత్సరం ఆగస్టు నెల నవరకూ విదేశీ పెత్తనం సంపత్తి యాజమాన్యం కింద వున్న పరిశ్రమలన్నింటినీ జాతీయపరచటం లక్ష్యంగా కొరియ

హాస్యరచన:

ఇంటి పనులు

(కేవలం మగవారికే)

★ బోహుస్లావ్ బ్రెజోవ్స్కి ★

చూశారూ, మనమున్న కాలం సాంఘిక గణ, పునర్వ్యవస్థీకరణ, వికేంద్రీకరణ, ప్రజాస్వామీకరణల కాలం. సాంఘిక జీవితంలో కాదు సుమండీ. కుటుంబ జీవితంలోకూడా పూర్వం కుటుంబానికి అధినేతలైన వారు యిప్పుడు సమాన హోదాతో సమాన భాగస్థులై పోతున్నారు. బాబూ, దీనితో నే ప్రహసనమనుల కాలం అడుగంటిపోయిందనీ ఈ అంటు వ్యాధి దావానలం లాగ ప్రాకిపోతున్నదంటే నమ్మండి. ప్రతిఘటించిమాత్రం యేమీ లాభంలేదు ఏనాడో ఒకనాడు మనం లొంగిపోక తప్పదు. ఆ రోజు జాలనీ పోతే పోయాయి శుభ్యాహ్నం పూట ఒక కునుకు తీయటం, అది బారాలో బాగా తెల్లవారి పోయినా పక్కమీదినుంచి లేవకుండా హాయిగా పడుకోటం, ఇంటికి వేడుకోగా పేయిల్లాలు భయభక్తులతో వచ్చి సేవ చేయటం-అన్నీ గతకాలపు విషయాలై పోయాయి.

నిర్దాక్షిణ్యంగా మనవారిని దారిలో పెట్టేకాలం ప్రవేశించింది.

పొద్దుమీద మూర ఉడుకుకున్నది, కాస్త శ్రమలు యెదొయ్యి; గిన్నెలు కడిగియ్యి, వొళ్ళాన్ని పేరులు మాత్రం పైకి లాక్కో, లేపితే వొళ్ళాన్ని మళ్ళీ ఉతుక్కోగలసిన భుజం పడుతుంది.); గాయి పొపను శిశుసంరక్షణాలయంనుంచి తీసుకురా; అలానే వచ్చేటప్పుడు పాలుకూడా తీసుకురా; పిల్లలకు భోజనం తినాలని చెయ్యి; వాళ్ళకు స్నానాలు చేయించు, ఇంతకూ మీటింగుమాట నుర్పిపోయేవు సుమా... వీటిని ప్రతిఘటించేవారు కొందరు ఉండకపోరు కాని వాళ్ళయినా మానవ మాత్రులే. ఏనాడో ఒకనాడు లొంగక తప్పనిసరి కోండి. వారు కలుగుల నోళ్ళల్లో పడి నవ్వులపాలు కావటం తప్ప వేరే జరిగేదేమీ ఉండదు. పెళ్ళాం ఇల్లు కడుగుతుంటే హాయిరోతులా నిలబడి చూస్తూఉండే ఆజ్ఞతువు ఒకసారి చూడండి! మన వాళ్ళపన్లూ, ఆడవాళ్ళ పనూ అంటూ యిలా విభజిస్తూ చూపానని మాది ఇవిధిలోకర్థం, ఆ చుట్టుపట్టలున్న స్త్రీలు నవ్వితేమాత్రం తక్కువేమిటి?

ఇప్పటికే లొంగిపోయిన మా లాంటి వాళ్ళు లాంటి సోకురిపోతుల్ని చూసి యీర్ష్యపడను పెగా బుద్ధి తెచ్చుకొన్నవాళ్ళు ఎంతా తిప్పు త్రోవలో ఉన్నవాళ్ళను చూచి జాలిపడినట్టు జాలిపడతాను ఆ రోజులే పోయాయి. భార్యలుతమ పనులే మనుషుల స్వభావంచిద్విజిలా నృత్యంచేసే రోజులు మరిరావు. తిన్న కంచాలు కడగకుండా మూలపడేసి, రాత్రి జాగారంచేసి గిన్నెలో నే ప్రొద్దుట కాఫీ పెట్టుకోటం ఇంటినిండా రొక్కడబడితే అక్కడ సీ రెట్ పీకలు పారెయ్యటం, పక్కదులుపుకోకుండానే దానిమీద పడి నిద్రపోవటం, బూటు తుడుచుకోకపోవటం-ఇలాంటివి చేసుకుపోతుంటే ఆ రోజుల్లో యెంత ఆనందంగా ఉండేది!

కాని యిప్పుడు మనపాలిట పరిణామ ఉన్యాయం అంటూ వచ్చిపడింది మనపురుషస్వభావం, నిర్లక్ష్యపు ఆలోచనల దృష్టి అనుకుంటే పోతేపోతున్నాయి మన మనోనిబ్బరం పడిపోతున్నది మన భాగ్యాలు తీరోతే పోయి నా విషయంలోనే గడపలేక పోతున్నాము.

కొత్తగా వచ్చిపడిన అలవాట్లు మన విశ్వాసాలపై జీవితాన్నే పాడుచేశాయి. అంటుగిన్నెలు అలాపడుంటే చూచి సహించలేము అనుకోకుండానే మన చేతులు వంటిని పరిశుభ్రత పరుస్తాయి. పూలమొక్కలకు నీళ్లుపోస్తాము. పక్కబట్టల్ని రొండేలో వేస్తాము. వంటపందు కొంటాము పాపకు స్నానం చేయించి బట్టలు వేస్తాము ఈ పనులన్నీ రొంతసేపట్లో పూర్తిచేస్తున్నాము! ఇంతేగాదు మనం ఇంతకంటే గూడా యెక్కువే చేయగలం. కాని అసలు మనలోమాట, మగవాళ్ళమైన మనకు కొత్త విషయాలను కనిపెట్టటంలో, ప్రకృతిరహస్యాలను భేదించటంలో కొప్పు చేస్తు ఉన్నది. పెద్దపరుపును మెట్లన్నీ ఎగుతూ మోసుకుపోవటంగానికి! పెనించి భూమ్యాకర్షణ ఒక్కసారి విసిరివేస్తాము, పొయ్యిముందుంటంలో పాతపద్ధతులకు స్వస్తి చెప్పేస్తాము కాగితం, పుల్లలు బొగ్గు రొందుకు! మంట కావాలంటే గ్యాసు ఉపయోగిస్తాం. గుడ్డలుతకే యంత్రం, కాఫీపొడి కొట్టే పరికరం, కాయ్యాకు క్లీనర్ మొదలైనవన్నీ ఇంటికాకి చేయటంలో కన్నమిమిటో తెలిసిన మనవారే కని పెట్టారని నా మతం. ఎందుకూ ప్రెజర్ కుక్కర్ ఉన్నదే అదే నా వాదనను బలపరుస్తుంది. దానిని కనిపెట్టినది పాపిక్ అనే పురుషుడేగాని స్త్రీ మాత్రం కాదు దా! నేనుమాత్రం యీ పందంలో ఒక విషయాన్ని స్పష్టంగా చెప్పగలను. పురుషులుగాలమైన మన అవసరాలేమీ వీటి కుంపు, కాదేజి సూక్ష్మోర్, ముల్లంగి మిందలగు వాటికి 'సోడియం' ఇంగా కావలసి వుంటుంది. వీటిలోనికి సోడియం వుపయోగపడే పరిస్థితి ఈ పెయిలకుమాత్రమే తీసుకుపోతుంది. 'పొటాషియం' తరుగు గానున్న భూములకుకూడా ఇలాంటి పుష్పలను వేస్తే కొంతవరకు మేలు జరుగుతుంది.

పొటాషియం నేలలో వున్నా అది మెక్కలు కందకుండా మరో రూపంలో మెక్కలకు ఎంతవరకు వసరమో తెలుసుకుందాం.

ఇనుము

చాల తక్కువ మోతాదులలో ఇనుము మెక్కలకు కావలసివున్నది. ఆకులలో వచ్చిన పదార్థం తయారవటానికి ఇనుము తప్పక వుండాలి. ఇనుము లేకపోతే పచ్చటి పదార్థం వుండదు. ఆ పచ్చటి పదార్థం లేకపోతే ఆకులు నిండి పదార్థం తయారు చేయలేవు. అసలు నిండుదనాన్నే తయారు కాకపోతే మెక్కల కాకారం కుంటుపడుతుంది. ఇనుము లోపించినపుడు, ఆకులు పాండురోగం తగిలిన వారివలె తెల్లగా పాలిపోతాయి భూమిలో ఇనుము ఎక్కువైనా ప్రమాదమే! ఎక్కువగా చేరినపుడు ఇనుము కరగకుండా నేలలో వుండిపోయి యితర విధాలుగా మెక్కలకు ప్రమాదం కలుగజేస్తుంది ముఖ్యంగా మురుగునీరు సరిగా వారబోయుటకు అవకాశం లేని పోట్లలోను, చేదు భూములలందును, కరగకుండా ఉండిపోయే 'ఇనుము ఫాస్ఫేట్లు గా' మారిపోతుంది దీని మూలంగా ఆ నేలలో మెక్కలు పెరగలేవు. కాబట్టి పొలంలో నీరు నిలబడకుండా, దక్కగా బయటకు పోయే యేర్పాటు చేయవలసి వుంటుంది.

సోడియం

ఈ ఆహార పదార్థం ఏ కొద్ది పైమోతాదుప్పు మిగతా వాటికి అంతగా అవసరంలేదు వీటు కుంపు, కాదేజి సూక్ష్మోర్, ముల్లంగి మిందలగు వాటికి 'సోడియం' ఇంగా కావలసి వుంటుంది. వీటిలోనికి సోడియం వుప్పులను ఇనుక చేస్తే ఈ పెయిలకుమాత్రమే దిగుబడినిస్తాయి 'పొటాషియం' తరుగు గానున్న భూములకుకూడా ఇలాంటి వుప్పులను వేస్తే కొంతవరకు మేలు జరుగుతుంది.

పొటాషియం నేలలో వున్నా అది మెక్కలకందకుండా మరో రూపంలో "భాస్వరం" మెక్కలకందుబాటులో వుండేటట్లుగా యీ "సోడియం" చేయగలుగుతుంది. ప్రతి, బంగాళదుంప పంటల విషయంలో "పొటాషియం" తక్కువగా నున్నప్పటికీ, ఆ నేలలో సోడియం ఇనుము ఎక్కువగానుండి వుంటే కొంతవరకు ఆలోపం కనిపించదు మామూలు మనం రోజూ వాడుకునే ఉప్పులో "సోడియం" ఉన్నది.

ఇవిగాక రాగి, బోరాను, మాంగనీసు, యిళం, మెలిబ్డినుం- అనేవి మెక్కలకు బహుకొద్దిగా అవసరమైవున్నాయి కాగా మన నేలలందు సాధారణంగా యీ ఆహారపదార్థాలు పరిపడినే వున్నాయి. ఎక్కడోకొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులందు ప్రదేశాలందు మాత్రమే వీటిలోపం కనిపిస్తోంది. ఇవి లోపించితే అంత ప్రమాదంలేదు గాని, ఇవి ఇనుము ఎక్కువ మోతాదులో వుంటే మెక్కలకు దిక్కే ఇనుము లోపించినపుడు, ఆకులు పాండురోగం తగిలిన వారివలె తెల్లగా పాలిపోతాయి భూమిలో ఇనుము ఎక్కువైనా ప్రమాదమే! ఎక్కువగా చేరినపుడు ఇనుము కరగకుండా నేలలో వుండిపోయి యితర విధాలుగా మెక్కలకు ప్రమాదం కలుగజేస్తుంది ముఖ్యంగా మురుగునీరు సరిగా వారబోయుటకు అవకాశం లేని పోట్లలోను, చేదు భూములందును, కరగకుండా ఉండిపోయే 'ఇనుము ఫాస్ఫేట్లు గా' మారిపోతుంది దీని మూలంగా ఆ నేలలో మెక్కలు పెరగలేవు. కాబట్టి పొలంలో నీరు నిలబడకుండా, దక్కగా బయటకు పోయే యేర్పాటు చేయవలసి వుంటుంది.

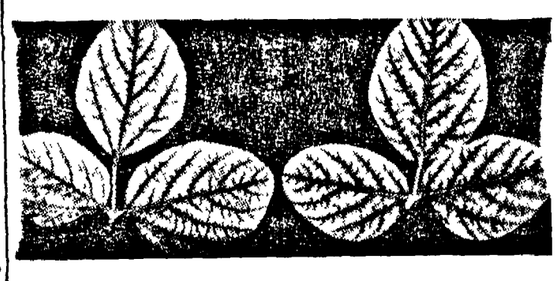

భూమిలో మాంగనీసు లోపించినప్పుడు తనలోని పచ్చటి పదార్థం కోల్పోయిన సోయా చిక్కుడు ఆకులు

ధూర్తాయణం

(అవకాశకాండ)

లేనివాళ్ళమీద ప్రేమ
లేకున్నా నటియించు
అవసరాలు తీరుదాక
అతి వినయం ప్రదర్శించు
ప్రజల అవసరాల నేరి
బేరీజులు వేసుకో
పూకబోసి దంచినట్లు
ఉపన్యాసాల నివ్వు.
తెల్లకాగితాలనిండ
కొల్లలుగా ప్లాన్లు గియ్యి
హంసపాదు లేవొబెట్టి
ఆచరణను సున్నజుట్టు.
ప్రతిదానికి పన్ను పెంచి
ప్రజల నెత్తిమీద రుద్దు
ప్రణాళికా విజయానికి
పన్ను బెడద తప్పదను.
ఏ రోటికి తగిన పాట
ఆ రోటికాడె పాడు
అబద్ధాల నెన్నియెన
అవసరాన్ని బట్టి ఆడు.
చెక్కభజన గాండ్ల నేరి
చేర్చుకో నీ చుట్టూ
ధనం ప్రజలమీద విసరి
'ఘన' విజయం సాధించు.
పదవిమీద మోజులేని
పరమయోగి పోజుపెట్టు
పరువు పక్కకైన నెట్టి
పదవిమటుకు చేపట్టు
ఎదుటివాని గొప్పదనం
ఏ మాత్రం వొప్పుకోకు
ఫాలుగేం ఆడియైన
గోలును సాధించుకో.

— మురారి.

పెదకూరపాడులో రైల్వే టిక్కట్ల కొరత

పెదకూరపాడు రైల్వేసేవనులో విజయవాడ పిడుగురాళ్ళ, గుంటూరుకు వెళ్లే రాత్రి నుండి టికెట్లు అయిపోయి నుమారు పెలవుతున్నాయి. అయినను రిజర్వేషన్ ఇంకా టిక్కట్లను పరిష్కరించుటలేదు స్టేషనుమాస్టరు పడి లేచి పడిహోతుండండి కలిపి ఒకేస్థానం ప్రాసియిసున్నారు అందువలన ప్రజలకు చాలా ఇబ్బంది కలుగుచున్నది.

పైరులకు ఎరువులు - 3

గతవ్యాసంలో "కాల్షియం" మెగ్నీషియం, సంధకం మొక్కల శేదిధంగా అవుగుపడుతూ తెలుసుకొన్నాం. 'కాల్షియం' పరిగా పనిచేస్తూ కాపురుకు మొక్కలు కలాంటి యిబ్బంది కలుగుతుందో తెలుసుకుందాం ఇప్పుడు మిగతా ఆహార పదార్థాలయిన ఇనుము మాంగనీసు యిళం, మెలిబ్డినుం- అనేవి మొక్కలకు బహుకొద్దిగా అవసరమైవున్నాయి కాగా మన నేలలందు సాధారణంగా యీ ఆహారపదార్థాలు పరిపడినే వున్నాయి. ఎక్కడోకొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులందు ప్రదేశాలందు మాత్రమే వీటిలోపం కనిపిస్తోంది. ఇవి లోపించితే అంత ప్రమాదంలేదు గాని, ఇవి ఇనుము ఎక్కువ మోతాదులోవుంటే మొక్కలకు చాలా ప్రమాదం కాబట్టి 'వర్షపు నీరు' కొరకు 'అమోనియం సల్ఫేటు', భాస్వరాన్ని కొరకు సూపరు ఫాస్ఫేటును వాడినట్లుగా కందల పొనుల మేర యీ ఎరువులను చేయరాదు.

రచన: "శ్రీచంద్ర"

నేలయందు చిక్కుపడి వున్నపుడూ, ఆహారానికి సోడియంను అందించే ఉప్పులను ఇనుక చేస్తే, ఆచిక్కు పడిన "పొటాషియం" బయటపడి మొక్కలకందుబాటులోకి వస్తుంది.

జపాన్‌లో అమెరికాసామ్రాజ్యవాదులకువ్యతిరేకంగాజరుగుతున్నప్రదర్శన

జపాన్‌లో ఇటజోకేవద్ద గలఅమెరికా సైనికస్థావరాన్ని, చుట్టుముట్టి అక్కడి వాహనాలను బయటికి పోనీయకుండా చేస్తున్న ప్రజా సమూహం.

ఒకరికొకరు

(3వ పేజీ తరువాయి)

హృదయం ఎరిగిఅనురాగానికి నోచుకోకుండా బతికినంతసేపే కాదా! ఇదుకు జేగురాలి? నామనసు విషయం నా కెందుకు-ఎలా తెలుసు? ఏ విధంగా వుంటుంది? రాడి, ఖురాన్ కాదు, దొంగ, మోసగాడు, తాగుబోతు, హామరికాదన్న లేదా నాలాగే ఎంతకూ కొరగాని బండ జీవితం, ఎక్కడోనిస్పర్శం నీరసంగ, ఏకాకిగా ఈడ్చవచ్చు...

మరునాడు మళ్ళీ వచ్చాడు రాము. నిన్నటికంటే చొరవగా వున్నాడు హుషారుగా వున్నాడు వచ్చీ డమే తాను కూడా గుర్తుకానికి మాలిష్ చేయబోయాడు. అది తిరస్కరించి, పక్కకి నించింది.

వింటున్నానా వినిపించుకోవడం లేదా అని కూడా చూడకుండా అఖండమూతఖండమూ ఊరికేవదవిట్టలా వాగేసున్నాడు! ముఖ్య ముఖ్య తన మాటలకు తెగే ముగిసిపోతూ కేరింతాలు కొడుతున్నాడు

ఇక్కడ నోజు పరిచయంలోనే ఇంతే చొరవతీసుకున్నందుకు రాముని మనసులోనే అభినందించాను ఇలాలుపుగోలు రాముని, ఇంత హుషారయిన రాముని కకోర్కెటకు మా నేజర్ కు పట్టివ్వడమా?

మా నేజరు గురించి నే రాముని గురించి భిన్నుపడ్డాను. రాముకు లభించే కిక్కును తిలదుకొని విడిపోతూను. ఏనీ వడు అని యినా తిలదుకుకుడా ఎంతో ఘోరంగానైనా హింసించవచ్చు...

"రాము! వెళ్ళిపో వెంటనే వెళ్ళిపో. మా నేజరే మా కాడంటే మక్కువ లేకపోవడంతాడు" అన్నాను.

మా మాట వక్రీకరించింది రాముకు.

"ఎందుకు? నేనేం తప్పు చేశాను? ఏవస్తు మేనేజరుగారు చాల మంచివాడు. నిన్ను వారిపోతూ పారిపోతూ చూశాను గా! ఎంతలాలు బొజ్జ ఇంతింత మీ సాలు, బోడిగుండు- భలేగున్నాడు" అన్నాడు నవ్వుతూ

రాముకు యింత చిరాకుపాయే నేనే ఊహించలేదు. అయినా రాముని ఇక్కణ్ణుంచి తక్షణం పంపించడం తప్పదు మా నేజర్ సంబంధవాస్తవాల నుంచి, కాపాడుకోడానికి ఈ తేలిక చెవులను, చెవిలానికి కాపాడడం తప్పదు.

"రాము! కదలకా వెళ్ళవా?" కఠినంగా గద్దించేస్తూ కుదుపుకున్నాను.

నా గొంతుని రాము చిక్కుముఖం చేశాడు.

"ఎందుకయ్యా కుదుపుకుంటావ్? నిన్ను నేగా మనకు స్నేహమయింది. నా తప్పేమిటి రాలేదా! డబ్బులకు గుకా వనుకున్నావా! డబ్బు నే. సర్కస్ చూడ నిన్. ఇంకెందుకూ సర్కస్ చూడ్డం? నేను కోలా నీకు ప్రత్యేకి చూడాలనే సర్కస్ కొచ్చేవాణ్ణి మరి నువ్వే నీ హీనుడవ పయ్యావు గా! పొమ్మంటావే? నేను పనికిరానా? నే నెవ్వరికి పనికిరాను. ఇంట్లో అమ్మకి పనికిరాను, ఇక్కడ నీకూ పనికిరాను....."

ఈ మాట అంటుండగానే రాముకళ్ళకు లక్షుపులతో నిండాయి. గొంతు బొంగురుపోయింది; గద్గదితమయింది.

రాము కాస్త్రీ హాస్యన్ని భరించిస్తున్నాడు నిజమే. నేను రాముని మనసారా ప్రేమిస్తున్నాను. ముక్కూ ముఖం తెలీని ఈ కుర్రాడు ఒక్క రోజులోనే నా హృదయాన్ని క్రమించుకున్నాడు.

రాములో నేనంటే ఎంత విశ్వాసం ఏర్పడింది! తా కిరికి పనికిరానని పరితపిస్తున్నాడు. ఎంత లేత హృదిలో ఎంత కుదుపుగట్టిన విషాదం!

కారి ఏమీ అనుకు! నేనూ కాదన్న. అందునా కానివలాంటి కాదన్న. మా నేజర్ నా యజమాని. యజమాని లకు చాల ప్రమాదం కాబట్టి 'వర్షపు నీరు' కొరకు 'అమోనియం సల్ఫేటు', భాస్వరాన్ని కొరకు సూపరు ఫాస్ఫేటును వాడినట్లుగా కందల పొనుల మేర యీ ఎరువులను చేయరాదు.

మనిషి అ పలిక్కడే వుంటున్నాడిప్పుడు

నా కూ, ఆతనికీ మధ్య జోస్టి జాస్తి అయింది; నిత్యా ఇరకాటం కలుగుతుండేవాడు ఇనవసరమయినవీ; ఉబుసుపోనివీ అంటూలో అధికారాన్నన్నా అతి లోని విజ్ఞాన తృష్ణ ప్రతిపలుకు లూనూ పెలబుకుతూండేది

అతనికి ఇదుపుకోవాలని ఉండటం ఇదుపు చెప్పించేవారూ లేరు. ఇదుపు చెప్పగల రూ లేరు మనస్సు దెబ్బలు కొడతాయి. ఏమీ చెప్పరాక తినకు పడి తీ పిచ్చివాడి ఎవ్వన్ని దిగి నా చెప్పగాక తినకేమో పెద్దవాడయి, ఎమ్మెస్సీ ఇనిషియేటివ్ లు పడపాలని ఉటుందిగా. వాళ్ళ అమ్మే మా ఇదుపుకు డబ్బు ఇట్టడట మనమాటా పేరు పెట్టి ప్రేమతో అయినా పిలవటం వాళ్ళకు పైగా తిడుతుంటుంది. నాకు పాలిటి కేనిలా దాపురించాడం టుంటుంది

ఇదన్నీ చెప్పుకొంటూ ఎక్కి ఎక్కి ఏడ్చేశాడు రాము. నా గుండె ద్రవించి పోయేవాడు —

రాముకు మా మా నేజర్ ఒకటి రెండుసార్లు వాళ్ళ యింటికదకూడా కనుపించినట్టు! ఆ కనుతో మాట్లాడుతుండగా తినను ఎగ్గగా రానివేది కాదట వాళ్ళ అమ్మ అదా యిచ్చి విధిగా! పోయి ఆడుకోమనేదట

ఇప్పుడు తెలిసింది మా మా నేజరి లోని మంచితనం టాంటిదో. రాము తల్లి ఒక వేశ్య అని కూడా స్పష్టమయింది...

కనుక గా రెండు రోజులు గడిచాయి రాము ఎందుకు రాలేదో నా కర్థం కాలేదు.

రాముకూ, నా కూ పరిచయమయి బహుశా రెండు కాలమే అయినా అతనికీ నాకూ అవినాభావ సంబంధం మేర్పడింది అతను రాని ఈ రెండు రోజులలోనూ అతని మరి ఎలా బిడో అన్నదనయింది.

వాడి శిఖండి జీవితం అన్నా దగినదే వాడు, ఇలకించే వాడు ఆవ్యాయతిగా పలకరించే వారూ ఒక్కరూ లేరు నాకు, ఇంత జీవితంలో కించిత్తయినా నా అనుకోగానిని అలవడజేసింది, మనసులోపల మనస్సూక్తిగా మాట్లాడుకోడానికి ఒక్క నాయినే ఈ చిన్న రాము నా ఎడారి జీవితాన్ని ఒకానొకప్పుడు జాలాని మానవతా ఫలకంపై వేసుకున్నట్లుగా లిఖించాడు

రాము ఎందేత రావడంలేదు? అన్నుపడ్డాడా? ఏదయినా ప్రమాదం జరిగిందా? మనుకు కీడు కలిగించేస్తుటి నా హృదిని తాపురాకుపెట్టి నీటిలిండు వయింది. నాకు జీవితంలోనే మొదటిసారిగా ఆనందాన్ని పంచియిచ్చిన రాము ఏమయ్యాడు? ఏం జరిగింది? ఎందుకు రాలేదు...?

మూడో నాడు వచ్చాడు రాము వస్త్రుతూ కేలుతూ కేలుతూ రాలేదు వృక్షంలోని విషాదం మంతా తనలో నే మూ రీధిపించిన శోకదేవతలావచ్చాడు నన్ను చూచి దూడ్డంతో కే బాధుపడుతున్నాడు.

రాము అమ్మ-నీలవేణి-నాపు ప్రదుకులలో వుందట. ఏదో జబ్బు చేసిందట. నాతో కలిగినపరిచయాన్ని వాళ్ళమ్మకు చెప్పాట్ట రాము నన్ను తీసుకురమ్మన్నదట వాళ్ళ అమ్మ!

మా మిత్రత్వాన్ని గురించి రాము వాళ్ళ అమ్మకు ఎందుకు చెప్పవలసి వచ్చింది? ఎందుకు చెప్పాడు! ఎప్పుడు చెప్పాడు! వాళ్ళ అమ్మ నన్ను తీసుకురమ్మనడ మేమిటి? ఎందుకు?

రాము ఏడుస్తున్నాడు. వాళ్ళ అమ్మ ప్రదుకదట ఒక్కసారి తప్పకుండా తనతో పాటు రావాలిట. ఎందుకు? నేకేం చేయగలను? అసలు ప్రదుకేంద గలదా?

రాము బలవంతం చేస్తే, రాము సంతృప్తి కోరకు - రాముని సన్నిధిం దానికి బయలుదేరాను.

పర్మిషన్ అడుగడానికి మా నేజర్ లేదు ప్రోగ్రాం టెలీగ్రామ్ చేయడానికి మరొక పట్టణం వెళ్ళాడు మా నేజర్ వుంటే పర్మిషన్ ఇచ్చేవాడే కేళో! రింగ్ మాస్టర్ కి తెలిపి వెళ్ళాను.

రాము చెప్పినట్టు, అతడు పంపులూ, గొందులూ తిరిగాక ఒక మూలమూల నీలవేణి యిల్లు వచ్చింది.

కారిపోడవునా ఆలోచనలే. పిచ్చి పిచ్చి ఆలోచనలు. రాము అందోళనా, ఆదుర్దా అంతా ఇంతా కాదు.

ఇదిగో ఇదిగో నీలవేణి ఇంటికి వెళ్ళాము. తీరా మేము వెళ్ళేటప్పటికి ఆమె లేదు.

ఇనిపోయింది.

* * *

ప్రతి మనిషికీ ఎక్కడో రహస్యముంటుంది. నాకూ ఒక భయంకరమయిన జీవిత రహస్యముంది

పదిహేనేళ్ళ నాటి మాట పదిహేనేళ్లు కాదుగా పదిహేను జీవితాలయినా ఆ రహస్యం మరొకరికి చెప్పకోవలసి కాదిది. పదిహేనేళ్ళ నుంచీ ఆ రహస్యం నన్ను తినేస్తూనే వుంది.

ఆ రోజులలో మనుల అని ఒక భాగ్యపు దేవి నాకు. కిటుల కాల అంగడిలో ఆ పడుచువాడు కిల్పరనంలో మేమిద్దరం (మిగతావుకో, కామిందుకో పెళ్ళిళ్ళ కీరుతున్నాం. ఒకరోజు ఎల్లసాటు లా పట్టిన్ గా కెవెకెవ్ కొని దొర్లి పోయాయి రేయింబవళ్ళు.

ఉన్నట్టుండి ఒక రోజున పట్టణంలో ఒక చిన్న సంఘటన జరిగింది. ఆ సంఘటన... నేనేమని చెప్పగలను... ఆ సంఘటన...

నేనింటికి వెళ్ళేటప్పటికి మనుల - అనే నా భార్య మరొక మగ రాయడికి మేను వప్పగిరి.....

నేనేదో మాట్లాడబోయాను. నా ఆక్రోశం పట్టేస్తున్నట్టున్న మనుకున్నా కాబోలు, ఆమే అంది: నే నితనితో వెళ్ళిపోతాను!' అని.

నేనేం అందుకు పంతోషించాను. మనుకులో గుస్సలాట లుండకుండా, దాగుడు మూతలూ, దొంగాటలూ లేకుండా స్పష్టంగా చెప్పేసింది మనుల తెగేసి చెప్పింది నేను నీవన్న మనే నాను. ఆమె వెళ్ళిపోయింది. ఇదీ జరిగింది.....

ఆ తరువాత అయిదేళ్ళపాటు అసలు ఇబ్బందులేని లేకుండ కూడా గుడ్డా పరిగా దొరకక్కా ఎక్కడెక్కడో ఎంతో కిందుకోతిరిగాను పడకళ్ళతిరిగి ఈ సర్కస్ కంపెనీలో చేరాను. ఈ పూనుపచ్చి మళ్ళీ మొదలేసాగా ఒక స్త్రీనిలుకిరించడానికి మరొకటి మలుపు దిగాను. నేను వచ్చేప్పటికి ఆమె కాపురం పడిపోయివుంది చాల మంచి పని జరిగింది. బతికివుంటే ఎలాగుండేదో పాపే ది అది నా కిష్టంలేదు. ఎందేత నంటే - సరిగా గుర్తించాను గా - ఆ దివుకే ఈ నీలవేణి...

ఆ రెండ్రోజు రాము నాకు కొడుకన్న మాట! నా కొడుకు కొడుకన్న మాట! నా వెళ్ళాంకొడుకు. కాదు, ఒక వేశ్య కొడుకు ఎవరికి పుట్టినవి...?

రాముని ఆ స్థితిలో చూడడమే మరోలేదు. నేనొక నిర్జీవుణ్ణి. అతడొక భాగ్యుడు మేనిక్కం దొర్యాగ్యులం ఆశే మా మధ్యధ్యాళ్ళ సంబంధం అదే మా అనుబంధం.

ఎన్నో సంవత్సరాల నాటి ప్రుంపు ఎన్నో రోజు రేగింది. ఇప్పుడు రాము కనుపించి పక్కదల్లా ఆ గాయం కలకేస్తుంది ఏంచేయగలను? అనుభవించాలి జాలాలోనే మళ్ళీ మళ్ళీ చావాలి అంతే తీగ ప్రభావాన్ని రాముపై ఏవిధంగానూ పడనీయకూడదు

మరునాడే మళ్ళీ వచ్చాడు రాము లోగడ ధైర్యం లేదు. ఆకళాంతులు లేవు ఎట్లా వుంటాయి. జాలాలోవున్నాయా!

రాము ప్రతిదీ పూర్తిగా నిరాశ్రయుడు నిరాధారుడు జీవితాన్ని ఒకానొకప్పుడు జాలాని మానవతా ఫలకంపై వేసుకున్నట్లుగా లిఖించాడు

రాము ఎందేత రావడంలేదు? అన్నుపడ్డాడా? ఏదయినా ప్రమాదం జరిగిందా? మనుకు కీడు కలిగించేస్తుటి నా హృదిని తాపురాకుపెట్టి నీటిలిండు వయింది. నాకు జీవితంలోనే మొదటిసారిగా ఆనందాన్ని పంచియిచ్చిన రాము ఏమయ్యాడు? ఏం జరిగింది? ఎందుకు రాలేదు...?

మూడో నాడు వచ్చాడు రాము వస్త్రుతూ కేలుతూ కేలుతూ రాలేదు వృక్షంలోని విషాదం మంతా తనలో నే మూ రీధిపించిన శోకదేవతలావచ్చాడు నన్ను చూచి దూడ్డంతో కే బాధుపడుతున్నాడు.

రాము అమ్మ-నీలవేణి-నాపు ప్రదుకులలో వుందట. ఏదో జబ్బు చేసిందట. నాతో కలిగినపరిచయాన్ని వాళ్ళమ్మకు చెప్పాట్ట రాము నన్ను తీసుకురమ్మన్నదట వాళ్ళ అమ్మ!

మా మిత్రత్వాన్ని గురించి రాము వాళ్ళ అమ్మకు ఎందుకు చెప్పవలసి వచ్చింది? ఎందుకు చెప్పాడు! ఎప్పుడు చెప్పాడు! వాళ్ళ అమ్మ నన్ను తీసుకురమ్మనడ మేమిటి? ఎందుకు?

రాము ఏడుస్తున్నాడు. వాళ్ళ అమ్మ ప్రదుకదట ఒక్కసారి తప్పకుండా తనతో పాటు రావాలిట. ఎందుకు? నేకేం చేయగలను? అసలు ప్రదుకేంద గలదా?

రాము బలవంతం చేస్తే, రాము సంతృప్తి కోరకు - రాముని సన్నిధిం దానికి బయలుదేరాను.

పర్మిషన్ అడుగడానికి మా నేజర్ లేదు ప్రోగ్రాం టెలీగ్రామ్ చేయడానికి మరొక పట్టణం వెళ్ళాడు మా నేజర్ వుంటే పర్మిషన్ ఇచ్చేవాడే కేళో! రింగ్ మాస్టర్ కి తెలిపి వెళ్ళాను.

రాము చెప్పినట్టు, అతడు పంపులూ, గొందులూ తిరిగాక ఒక మూలమూల నీలవేణి యిల్లు వచ్చింది.

కారిపోడవునా ఆలోచనలే. పిచ్చి పిచ్చి ఆలోచనలు. రాము అందోళనా, ఆదుర్దా అంతా ఇంతా కాదు.

ఇదిగో ఇదిగో నీలవేణి ఇంటికి వెళ్ళాము. తీరా మేము వెళ్ళేటప్పటికి ఆమె లేదు.

ఇనిపోయింది.

* * *

ప్రతి మనిషికీ ఎక్కడో రహస్యముంటుంది. నాకూ ఒక భయంకరమయిన జీవిత రహస్యముంది

పదిహేనేళ్ళ నాటి మాట పదిహేనేళ్లు కాదుగా పదిహేను జీవితాలయినా ఆ రహస్యం మరొకరికి చెప్పకోవలసి కాదిది. పదిహేనేళ్ళ నుంచీ ఆ రహస్యం నన్ను తినేస్తూనే వుంది.

ఆ రోజులలో మనుల అని ఒక భాగ్యపు దేవి నాకు. కిటుల కాల అంగడిలో ఆ పడుచువాడు కిల్పరనంలో మేమిద్దరం (మిగతావుకో, కామిందుకో పెళ్ళిళ్ళ కీరుతున్నాం. ఒకరోజు ఎల్లసాటు లా పట్టిన్ గా కెవెకెవ్ కొని దొర్లి పోయాయి రేయింబవళ్ళు.

ఉన్నట్టుండి ఒక రోజున పట్టణంలో ఒక చిన్న సంఘటన జరిగింది. ఆ సంఘటన... నేనేమని చెప్పగలను... ఆ సంఘటన...

నేనింటికి వెళ్ళేటప్పటికి మనుల - అనే నా భార్య మరొక మగ రాయడికి మేను వప్పగిరి.....

నేనేదో మాట్లాడబోయాను. నా ఆక్రోశం పట్టేస్తున్నట్టున్న మనుకున్నా కాబోలు, ఆమే అంది: నే నితనితో వెళ్ళిపోతాను!' అని.

నేనేం అందుకు పంతోషించాను. మనుకులో గుస్సలాట లుండకుండా, దాగుడు మూతలూ, దొంగాటలూ లేకుండా స్పష్టంగా చెప్పేసింది మనుల తెగేసి చెప్పింది నేను నీవన్న మనే నాను. ఆమె వెళ్ళిపోయింది. ఇదీ జరిగింది.....

ఆ తరువాత అయిదేళ్ళపాటు అసలు ఇబ్బందులేని లేకుండ కూడా గుడ్డా పరిగా దొరకక్కా ఎక్కడెక్కడో ఎంతో కిందుకోతిరిగాను పడకళ్ళతిరిగి ఈ సర్కస్ కంపెనీలో చేరాను. ఈ పూనుపచ్చి మళ్ళీ మొదలేసాగా ఒక స్త్రీనిలుకిరించడానికి మరొకటి మలుపు దిగాను. నేను వచ్చేప్పటికి ఆమె కాపురం పడిపోయివుంది చాల మంచి పని జరిగింది. బతికివుంటే ఎలాగుండేదో పాపే ది అది నా కిష్టంలేదు. ఎందేత నంటే - సరిగా గుర్తించాను గా - ఆ దివుకే ఈ నీలవేణి...

ఆ రెండ్రోజు రాము నాకు కొడుకన్న మాట! నా కొడుకు కొడుకన్న మాట! నా వెళ్ళాంకొడుకు. కాదు, ఒక వేశ్య కొడుకు ఎవరికి పుట్టినవి...?

రాముని ఆ స్థితిలో చూడడమే మరోలేదు. నేనొక నిర్జీవుణ్ణి. అతడొక భాగ్యుడు మేనిక్కం దొర్యాగ్యులం ఆశే మా మధ్యధ్యాళ్ళ సంబంధం అదే మా అనుబంధం.

ఎన్నో సంవత్సరాల నాటి ప్రుంపు ఎన్నో రోజు రేగింది. ఇప్పుడు రాము కనుపించి పక్కదల్లా ఆ గాయం కలకేస్తుంది ఏంచేయగలను? అనుభవించాలి జాలాలోనే మళ్ళీ మళ్ళీ చావాలి అంతే తీగ ప్రభావాన్ని రాముపై ఏవిధంగానూ పడనీయకూడదు

మరునాడే మళ్ళీ వచ్చాడు రాము లోగడ ధైర్యం లేదు. ఆకళాంతులు లేవు ఎట్లా వుంటాయి. జాలాలోవున్నాయా!

రాము ప్రతిదీ పూర్తిగా నిరాశ్రయుడు నిరాధార

అక్షరతూణీరం

గ్రంథసమీక్ష - కావ్యపరిశీలన

ఫరవాలేదు. ఓమోస్తరుగా వుంది. బుద్ధికి రాదగినవిగా, ముందు ముందు మరింత బాగా రాస్తాడని ఆశించదగ్గవి. ఇట్లాంటివి కూడా విమర్శలనిపించుకొంటున్నాయి! నొప్పింపక తానొవ్వక తిప్పించుకు తిరిగేవాడు ధన్యుడౌతున్నాడు. పాము చావాకూడదు, కర్ర విరగాకూడదన్నట్లుగా వ్యవహారం తయారవుతోంది.

ఇంగోరకం గిమర్శకూడా అప్పుడప్పుడూ వినవస్తూవుంటుంది. ఒక పుస్తకం పేరు 'బధిరభోజ' అనుకోండి. విమర్శించేవాడికి పుస్తకం దక్కితే ఓపిక లేకుంటేనో, లేక ఆ పుస్తకంలాంటిదాడం చూడడానికి వాడైవుంటేనో 'ఇం అక్షరాల బధిరభోజనగా నేవుంది' అని ఒక్కమాటతో కొట్టివేస్తున్నాడు. పాఠకులకు తన్నిన సమస్యనమే చూడండి! ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచికలో, అనైపేళ్ళ సాహిత్యాన్ని సమీక్షిస్తూ, నాగళ్ళ గురుప్రసాదరావు అనే విమర్శకుడు, 'భువనభోజన' సాహిత్యభువనంలో భోజనగా నే మిగిలిపోయింది, అన్నాడు. 'పద్మవ్యూహం' నాటికను ఒక కథలో ఆంధ్రపత్రికలోనే సమీక్షిస్తూ, నిజంగా చాలా "దక్షత" ప్రస్తావిస్తూ ప్రచురణకర్తలు అందించారని ఒక వ్యాఖ్యాం చేశారు. కొన్నేళ్ళకిందట విద్వాన్ విశ్వం నాకిచ్చిన కథ, భువనభోజనను అచ్చుకిమందుకు విశాలాంధ్ర ప్రచురణాలయాన్ని తప్పపట్టాడు ఇదంతా ఎందుకు గుర్తు చేసుకొంటున్నట్లు? సాహిత్య విమర్శకు గడుతున్న దుర్గతిని చూసి వుండలట్లేక పోతున్నాను ఇలా ఎంతటి పుస్తకాన్ని, ఎవరి పుస్తకాన్ని గానీ విమర్శించగూడదు!

మరికొంత దన్నాయి కొండరా ఒక్కరా అని పండితిపోండకండి. సాహిత్య సమీక్ష అంటూ మొదలెట్టి, నువ్వు అసలే రాయని పుస్తకాలను, లేక నువ్వు రాదానుకొంటూ వున్న పుస్తకాలను, రాసినట్లు గానే భావించి నిన్ను పెద్ద బాణీ చేసేస్తాయి. ఎంతైనా

శ్రీ రమణారెడ్డి

కొందర్యం! బాగానుంది అంటే ఇట్లా గుండాలి. జరిగనిదీ జరగనిదీ, నిజాలూ పూసాలూ కలబిలి లోకానికి దాదాపెట్టి మేనుమనడం కూడా విమర్శ అవుతున్నదీ.

ఇదంతా నవ్య విమర్శా ప్రపంచమన్నమాట! గుణం, రీతి, శైలి, అలంకారంకంటే విషయాలు పస్తేంచుకొని కట్టేంతగానీ జాబుపంక్తులకు దిగజారుతున్న త్యవహారాన్ని మరో రకపు పుణ్యగా పాఠిగా కొనసాగించుకొంటున్నారు. వాళ్ళు మనకంటే చాలా దూరంగా కొండమీద వున్నారు.

విమర్శక కొలమానాలు లేకుండా పోయిన ఈ దుస్థితి ఎన్నాళ్ళిట్లా నిరాఘాటంగా సాగుతోందో తెలియడం లేదు! కథ సమీక్షలు విమర్శగా తలమానికీ అవుతున్నాయి అక్కడ దిన పత్రికలలో స్థలభావంవల్ల ఒక్క పూర్వరంగాలే కొనుమూడు పుస్తకాలను కొంతుకులుట్టి చూసే పద్ధతి నిర్వహ్యంగా జరుగుతున్నది. 'బ్రీఫ్ నోట్సు' లనగిన ఈ లఘు సమీక్షలు అవసరమే, అవశ్యమే. విపుల పరిశీలనకు తరి ముందు హెచ్చరికలు కంటివే గాని వాటిపాలం నిలిపేరాదు, రాయడం. ఇంగ్లీషు పత్రికలతో పరిచయం కల వారికందరికీ ఈ విషయం తెలిసి వుంటుంది. కొలకు కనీసం ఒక్క కొత్తపుస్తకాన్ని తీసుకొని చదివి కొంతవరకైనా సారం తేల్చే, తెలుగు పత్రికలు 'భారతి' మాత్రమే! ఇటీవల అక్షర విద్యాన్, పైన్సు విమర్శి పట్టి మొంటుకంటే పత్రికలు ఒక కొలకొలాలంటే ఒక కథలాంటి చాలాదేమో! 'అత్యుత్తమ' పత్రికలు వుండిన కొలక్లో, జాతీయుణ రెడ్డిగారి "కన్యాకుమారి సంతకాయుణ"ను, కుందూరి ఆంజనేయులుగారి "నీలం గాలి"ను, రామచంద్ర కొండిన్యగారి "విరాగి కిర్తనలు"ను, కొంతైనా విస్తరంగా పరిశీలించి బూసుకొన్నారు. 'విశాలాంధ్ర' పత్రికలో తుమ్మలపల్లి రామలింగేశ్వరరావు గారి "పత్రుల పంతెన" నవల గురించి తుమ్మల వెంకట్రామయ్య. 'సందేశం' పత్రికలో కథులతం తేన, పాపు-నిర్వేద, కొత్త కథలు నవలల గురించి వి. రామచంద్రరావు, సత్యసాయిలో మల్లారెడ్డి వేగాలను గురించి ఆర్. రామచంద్రా లేకి గాల్లరాసినవిలువలాత్మక వ్యాసాలు కనీసం బాటి పరిమాణాన్ని చూపుతున్నవి. అట్లాగే 'పల్నాటి వీరచరిత్ర' గురించి 'విశాలాంధ్ర'లో రామచంద్రరావుగారి వ్యాసమున్నూ.

అంటే, పుస్తక సమీక్ష అనేది అల్లాటప్పా వ్యవహారం కాదు. కొలమానం నుండదు. పెద్దవి పెట్టినట్లు కాలాలు విగిలించినంతమాత్రాన, అదు గ్రంథకర్త రచన, ఇటు సమీక్షకుడి వీరేమీ బాగుపడిపోగా, పాఠకుడిపట్ల మాత్రం అపకారం జరుగుతుంది. ఒక గ్రంథకర్తను పాఠకుల దృష్టికి తేవలసినవాడు సమీక్షకుడు అందుచేత కేవలం, విమర్శలో సమీక్షలో సమీక్షకుడు ప్రతులను పత్రికా కార్యాలయాలకు పంపుకొంటున్నాడు గదయితగానీ ముద్రాపకుడు గానీ! ఆఫీసులకు చేరిన వాటిలోనుంచి ప్రతిరివ్యూ కాబడేవి వారలకిచ్చే ప్రాముఖ్యం గ్రంథసమీక్షలకు లేదు. ఒక్కగా నొక్క గేయం రాయాలన్నా, కనీసం ఒక పంటపడుతుంది దీనికా, ఒక్కొక్కగేయం పంక్తులదానికి కనీసం పదిపంక్తులు, కథాసంకలనాలకి కనీసం యాభైపంక్తులు, నాటకానికి కనీసం అందులో ఘనం, పనులకు అంతకు రెట్టింపు కేటాయించగూడదా! పాఠకులకు సరిపడ కొలమానమిదే మొందే సందేహమెందుకు! పాఠకుల అభిరుచిని కనిపెట్టి నడుచుకోవడం సాధ్యమేమీ కాదు. తోక వెంబడి పాంగయినా అంటూ పాఠకుల అభిరుచిలోపడుని పాఠకుల అవసరాలను బట్టి పట్టి బాధ్యత విస్మరించడం మంచిదేనా? మంచికేనా అని!

అలంకారశాస్త్ర విహితంగా 'సంప్రదాయ' బద్ధంగా ఈ నాటి రచనలలో కలుపబడే వాటిని కళ్ళిమోద లెక్కించవచ్చు. 'శాస్త్ర' దృష్టికూడా అట్టేలేదు. రాయడం తప్పడంలేదు కాబట్టి రాయడం జరుగుతున్నది. వేదం వేదాంతరాయశాస్త్రి భుజుడి నట్లు, ఊరూరా ఇంటింటా కలుపుతో బాటుగా కవులు పిగిలి తన్నుకొనుదువ్వారి రామిరెడ్డి భయపడినట్లు, వాఙ్మయంలో కూడా ప్రజాతంత్రం అవతరించింది. ఒక రకంగా ఇది శుభపరిణామమే. సాహిత్యాభిరుచి జాతి మాయ మూలకూ వ్యాపిస్తోందన్న మాట! అయితే దీనినంతటినీ క్రమబద్ధం చేయక తప్పుతుందా? లేకుంటే, అరణ్యం వెన్నెలిలి, ఉద్యానవనం అవ్యక్తమై పోగలప్రమాదం వుంది. తప్పుడుతలలిద్దిన, తీగను అల్లించాలి గజిబిజిగావున్న ఆకుల తలలను కత్తిరించి, ఒక విశిష్టకృతి కలిగించాలి. కవి కోకిల అన్నట్లు "క్రమబద్ధోహ్య కళ్పనము" కావాలి. తోటమాలీలు ఇవన్నీ కాదా? వాళ్ళే విమర్శకులు!

సాహిత్య విమర్శలో కవివయుగాన కొన్ని పద్ధతులంటూ మొదలయ్యాయి. మార్క్సిజం ప్రభావం పాశ్చాత్య దేశాలలో చరిత్రదనమీద ఎంతగా ప్రసరించిందో, సాహిత్య విమర్శమీదకూడా ప్రభావించింది. నేరుగా మార్క్సిజాన్ని విమర్శలోకి దింపుతున్నారని నేనడం లేదు. ఆర్థికమైన వివరణ, భౌతిక వ్యాఖ్యానం కూడా అందరూ చేస్తున్నారని కూడా అనను. కనీసం ఒక విశాల సాంఘిక దృక్పథం తన్నిచ్చి ఈ చిత్రంలో ఆ గ్రంథాన్ని విలువ చూసే ప్రయత్నాలు బహుళంగా జరుగుతున్నాయి. గ్రంథకర్తయొక్క సాంఘిక పారిశ్రమ్య మూ మానవ పారస్పర్యయూ గణనకు వస్తున్నాయి అంటే ఏ ఒక్క రచయితో దంతాల మేడలో కూర్చొని, సర్వతంత్ర స్వతంత్రంగా తన గ్రంథ రచన సాగించడం లేదనే గుర్తింపు గాఢంగా ఏర్పడింది టి.ఎస్. ఇలియట్ అంతటి విమర్శకుడు కూడా, "సాహిత్య విమర్శయొక్క పాలిసీలను విస్తరించాయి" అన్నాడు. సాహిత్య విమర్శ చేసే పద్ధతి ఆ రచయితవుకీ మనికీ అతని పూహలను పూరించిన ప్రభావం, ఆనాడు సంఘంలో ప్రబలంగా వుండిన భావజాలం వంటి విషయాలను స్పృశించక తప్పదు ఆ రచయిత వ్యక్తిత్వానికి కూడా సాహిత్య జీవితానికి సంబంధించిన భాగాన్నైనా పరిశీలించి దృష్టికి తీసుకురాక తప్పదు. కాబట్టి సాహిత్య విమర్శ ఇదీ, మరి పటిష్ఠపడి ఒక పుస్తకంలోని అక్షరాలలో నుంచి తీసి ఈ కాదు పరిష్కరించడం లేదు. భావాలు, తత్వాలు, అభిరుచులు విమర్శగానూ, రచయిత - వ్యక్తిగతంగానూ, సంఘ విమర్శగానూ రూపొందుతున్నదని టి. యస్. ఇలియట్ కూడా అనుకుంటాడు గుర్తించడమే కాకుండా, ఈ పద్ధతిని హర్షించారు.

మార్క్సిస్టులు కాని వారికీ సాహిత్య విమర్శకుడు ఇంకేవి విశాల వైఖరిని ప్రదర్శిస్తుండగా, మార్క్సిజాన్ని శాస్త్రబద్ధమైన ఆలింబనగా గ్రహించి తన సాహిత్య విమర్శకుడు మరింత లోతుకుపోవాలి! సాహిత్యతు నేది ఒక ఉల్లిపాయతో జీవిస్తుంటే, విమర్శ అనేది ఆ పొరలను ఒకటి వెంబడి ఒకటిగా తొలగిస్తుండడ మౌతుంది అన్నమాట తొలగించడ మౌతుంది అన్నమాట కాదు. కనీసం ఒక విశాల దృక్పథం ఉల్లిపాయలో నిక్షేపితమై వుంటుంది. ఆ దగ్గ పిల్లలు. ఆడా, మగా-కేడియో సేమనుకునదగ్గ తెలుగు పద్యాలు దగ్గరపడటమా పిట్టకథల చెప్పడమా చేస్తారు రేడియోలో ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు ఏమీ వుంటాయి. వాళ్ళ పేర్లు రేడియోలో చెబితే వాళ్ళ పెద్దలు సంతోషిస్తారు. పిల్లలలో ప్రత్యేక ప్రతిభలుగల వారు వుంటే వారిని రేడియో ద్వారా పరిచయం చేయవచ్చు. మరి ఒక్కగా పిల్లల వాఙ్మయం విశేషంగా సాగుతున్న ఈ రోజులలో పిల్లలకే కాక్షణాన్ని కీ ఈ కార్యక్రమాలద్వారా కలిగించవచ్చు. ఒక్కొక్క ఏడాది పాటు పిల్లల కార్యక్రమాలను చిన్నపిల్లలకు ధూమిపుట్టుకలు, గ్రహాలనీ, నక్షత్రాలూ, కాలయాలూ ప్రాణుల పరిణామమూ, వాతావరణమూ, విమానాలూ, రేడియో, టెలిఫోను, టెలిగ్రాఫ్, రేడియో, టెలివిజన్, అణుశక్తి, విద్యుచ్ఛక్తి మొదలైన ఎన్నో విషయాలను గురించి ప్రాథమిక జ్ఞానం నిస్తూ, ఆయా విషయాలందు ఆసక్తి కూడా కలిగేలాగు చేయవచ్చు. పిల్లలప్రోగ్రాములు వాళ్ళచేతనేయించే పాటలాలూ, అవిరామసేతీరూ దూరపు పిల్లల అలివితేటలను గురించి కార్యక్రమ నిర్వాహకులకు చాలా తక్కువ అభిప్రాయం ఉన్నట్టు కనిపిస్తుంది పిల్లల కార్యక్రమాలు గానేపిల్లలు ఆరితేరిన పెద్దవాళ్ళ పాటలాలు వింటానీ, ప్రఖ్యాతనటులు నటించిన సినిమా చిత్రాలు చూస్తారనీ రేడియో నిర్వాహకు కు తెలియుటం అత్యవసరం

స్త్రీల కార్యక్రమాలుకూడా స్త్రీలకు నిజంగా ఉపకరించేదిగా ఉండటం లేదు. స్త్రీల మానసిక దృక్పథాన్ని పెంచలేక పోయినట్లయితే ఈ కార్యక్రమాలు నిరుపయోగమనికి తప్పదు. ఈ కార్యక్రమాలు ప్రత్యేకగా విశేష స్త్రీలకూ, వీరిని స్త్రీలకూ ప్రచర్చనలోనూ, ప్రసంగ జ్ఞానంలోనూ తేడా కనిపించినప్పుడే ఈ కార్యక్రమాలు సఫలమైనాయనుకోవాలి. ఈ తేడా వాస్తవమైనది. మంచి సాహిత్యం చదివే వాడికీ సగటువాడికీ తేడా మనం స్పష్టంగా తెలుసుకు టాం. పిల్లల కార్యక్రమాలూ, స్త్రీల కార్యక్రమాలు కూడా అటువంటి పరీక్షకు నిలవడాలి

గ్రామీణుల కార్యక్రమాలను గురించి నాకు విశేషం తెలియదుగాని వాటిని గురించి తప్పరించిన వారున్నారు ఈ కార్యక్రమాలు నడిపే వారికి తాము చెప్పే విషయాలను గురించి ప్రత్యక్షానుభవం ఏమీ లేదన్న విమర్శకూడా వినవచ్చింది.

మొత్తా కార్యక్రమాలు హెచ్చుగా సాహిత్యానికీ, సంగీతానికీ, రాజకీయాలకు సంబంధించి ఉంటాయి. ఇవి కూడా ఆన సామాన్యానికి అందుబాటులోఉండవచ్చు. కాని ఉంటున్నట్లు కనబడదు. నా అనుభవంలోకి వచ్చినంతవరకు సాహిత్యాన్ని గురించిచర్చించటానికీ, ప్రసంగించటానికీ నిర్ణయించే అంశాలు అల్పంగా ఉండటమో, అవాస్తవంగా ఉండటమో జరుగుతున్నది. దర్శించదేవిషయం నిలయినంతవరకూ దర్శించటానికి అవకాశంకంటే విశేషాలకి కొంత ఉపయోగం ఉంటుంది. ఉదాహరణకు, "నేను కథలు ఎలా వ్రాస్తాను?" అన్నది అంతే ఉపయోగకరమైన వంటిదాడు "కథలు ఎందుకు?" అంటే కొంత ప్రయోజనం ఉండవచ్చు; మరి కథలు నవలలు మాట్లాడినట్లయితే మూడు నాలుగు రకాల కథా ప్రయోజనాలు వ్యక్తమవుతాయి.

రేడియో కార్యక్రమాలు నిర్ణయించే ప్రభుత్వోద్యోగులను ఏ అర్హతలను బట్టి నియమిస్తారో ఆ అర్హతలకూ, వారి విధులకూ పొంతనలేకపోవచ్చు. రేడియో ప్రారంభమైన కొత్తలో ప్రోగ్రాములకు మూసేవారు కొద్దిమందే ఉండినప్పటికీ, వారికి హెచ్చుస్వేచ్ఛ ఉండినట్టు కనిపిస్తుంది. కాని రేడియోకీ ప్రతిభలకు కాక వాధ్యత వహించి గ్రంథకర్తల ప్రతిభలకు రేడియో పద్ధతులే, రేడియో ప్రసంగాలకూ, సంగీతానికీ, నాటకాలకూ తదితర కార్యక్రమాలకూ మంచి పునాది కలిగించాయి. ఏ కారణం చేతనో వారి స్వాతంత్ర్యం అడుగంటినట్టు కనిపిస్తుంది. దేశస్థ కాస్త్రీ కొత్త అధికారులు నియమించబడ్డారు. రేడియోకూ కాలాలా గ్రంథకర్తలకూ దూరపు తేడాలేకుండా పోయింది. సాధ్యమైన పని మాత్రమే కాయిలయింది, కార్యక్రమాలలో నైపుణ్యం మూడో వంతుకు దిగి పోయింది.

అన్నిటికన్న కోనసీమ-జీవాన్ని ఏకంచేయవలసిన రేడియో భాషాద్వేషానికీ, ప్రాంతీయ దురాభిమానాలనికూడా ఆటపట్టయినట్టు కనిపిస్తుంది. ప్రాదేశిక అయిన ఒక తెలుగు గాయకుడ్ని ఒక దక్షిణ రేడియో కేంద్రం నుండి వ్యంగ్యంగా నిందించారు. ప్రసిద్ధ తెలుగు గాయకుల రేడియో కార్యక్రమములు మద్రాసు కేంద్రం నుండి కలిగాకటం లేదని తెలుస్తున్నది. వారు మద్రాసువచ్చి పాటలు పాడేలా చేస్తున్నారా! (!)

ఈ సంకుచితత్వాలకు కేంద్రప్రభుత్వం కారణభూతం ఇక కొంతకాలానికి ఇదంతా కేవలం కాని కేంద్రం కొంతమేర ప్రత్యక్షమూలను రేడియో ద్వారా ఇవ్వడం ఆగిపోతుంది. ఇదంతా ఇక్కడ ఉన్నాయి.

మూడేళ్ళక్రితం శ్రీయుత్ రేడియోలో నిర్వాణంలో తన ఉపన్యాసం ఎంతైనా ప్రశంసనీయమైనది. పైపై మాటలు చాలావచ్చాయి కాని ప్రజలకు ప్రపంచజ్ఞానం ఇందించి, జాతి మనోభావాలను విశాలపరచటానికి అవసరమైన ఉపకరణాలు అంతగా ఉపకరించినట్టు కనబడదు. ఆయన పాయింట్లో ప్రాముఖ్యానికి వచ్చిన జాతీయ కార్యక్రమాలు, ఇతర విషయాలలో కాలాపోయినా, సంగీతం విషయంలో చాలా మంచిపని చేశాయనే తప్పదు.

నివేదనమనుగుంచి మరోమాటు చెప్పవలసిందాం.

స్వీకారం

కాదంబరి
వెల రు. 10-0-0

కిరాతార్జునీయం
వెల రు. 4-50

దశకుమార చరిత్ర
వెల రు. 4-00

మేఘసందేశం
వెల రు. 1-50

రచయిత: విద్వాన్ విశ్వం
ప్రచురణ: అన్నపూర్ణా పబ్లిషర్సు, విజయవాడ-2.

రంగులమేడ
రచన: సింగరాజు లింగమూర్తి
వెల రు. 4-50

మన్మథ రాజ్యం
లూయీఫాల్కన్ రాయర్
వెల రు 2-0

మగువ తెగువ
లూయీఫాల్కన్ రాయర్
వెల రు 8-0-0

తీరనిదాహం
'పయనూరి'
వెల రు 4-0-0

ప్రచురణ: అన్నపూర్ణా పబ్లిషర్సు; విజయవాడ-2.

వధువు కావాలి (నాటిక)
రచన: తిప్పర్నేని అప్పారావు.
వెల: 1-25.

పరాన్న భుక్కులు (నాటిక)
రచన: స్వర్ణరాజ హనుమంతరావు.
వెల: రు. 1-25 ప్రచురణ: ఉదయ సాహితీ పబ్లికేషన్సు, విజయవాడ-1.

ముళ్ళగులాబి
రచన: శ్రీ శ్రీ చిరంజీవి. వెల:3-50

పంకజం
రచన: కొప్పరాజు శేషయ్య. వెల: 3-50.

రేపటిదారి
రచన: సత్యం శంకరమంచి వెల: 3-00 ప్రచురణ: నవీన గ్రంథమాల, విజయవాడ - 2.

కల్పన: (హిందీనూపపత్రిక)
ప్రధానసంపాదకుడు: డా॥ ఆర్వేంద్ర శర్మ: కల్పనా కార్యాలయ రిగ్ సుల్తాన్ బజార్, హైదరాబాద్.

ఉదయభారతి
ద్వితీయ సాంవత్సర వార్షిక సంచిక. సం: శ్రీ వసంతకుమారి. ఎమ్. ఎ. బి. ఇడి. పోలవరం.

తప్పుడడుగులు
(నవల)
రచన: శ్రీ పాలగోపాల్.
వెల: రు. 1-50

మెఱుపుతీగలు
రచన:
శ్రీ యిసుకపల్లి లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రి.
వెల: రు 1-25.

వదిన (నాటిక)
రచన: శ్రీ విడియాల చంద్రశేఖరరావు, వెల: 75 నయా పై.

ఇంటిదీపం (నాటిక)
రచన: శ్రీ విడియాల చంద్రశేఖరరావు, వెల: 75 నయా పై.

విరగని కొత్తరకం గాజు

సోవియట్ గాజు పరిశోధకశాలాలో చెందిన సూరటోవ్ శాలలో గాజుయొక్క దాయుధ్యాన్ని ఎక్కువ చేసే పద్ధతి కనుగొనబడింది. ఒక కిలో గ్రాం బరువుగల లోహం యీ గాజు అద్దంపై బడితే అది విరగదు ఈ పరిశోధకా సంఘపు చెందిన ఒక శాస్త్రజ్ఞుడు యీ గాజు అద్దంలోకి మేకుకొట్టాడు అద్దం పగులివ్వకుండా మేకులోపలికి దిగింది.

ఈ కొత్తరకం గాజు కాకలను నిర్మించడంలోనూ పరిశ్రమల నిర్మాణంలోనూ మోటారు కార్లు, తదితర పరిశ్రమలలోనూ ఉపయోగించబడుతుంది

త్వరలోనే ఈ గాజు గాజును ఎక్కువగా ఉత్పత్తిచేయడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

చూచిందే చేమిటో తెలుసుకోవాలి. ఈ ఆధారమీద ఒక సామాన్య సూత్రీకరణ చెయ్యాలి. అంతేగాని, ముందు గానే ఒక ఊహసిద్ధాంతం స్థాపించుకొని, విశేషాలు ఈ సిద్ధాంతానికి సరిపోతున్నాయా లేవా అని చూడకూడదు. కనీసం ఆ విశేషాలను మొదట గమనించి ఆ విశేషాలను మొదట గమనించి ఆ విశేషాలకు సంబంధించిన సాహిత్య విమర్శకుడు మరింత లోతుకుపోవాలి! సాహిత్యతు నేది ఒక ఉల్లిపాయతో జీవిస్తుంటే, విమర్శ అనేది ఆ పొరలను ఒకటి వెంబడి ఒకటిగా తొలగిస్తుండడ మౌతుంది అన్నమాట కాదు. కనీసం ఒక విశాల దృక్పథం ఉల్లిపాయలో నిక్షేపితమై వుంటుంది. కొందరు పిల్లలు. ఆడా, మగా-కేడియో సేమనుకునదగ్గ తెలుగు పద్యాలు దగ్గరపడటమా పిట్టకథల చెప్పడమా చేస్తారు రేడియోలో ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు ఏమీ వుంటాయి. వాళ్ళ పేర్లు రేడియోలో చెబితే వాళ్ళ పెద్దలు సంతోషిస్తారు. పిల్లలలో ప్రత్యేక ప్రతిభలుగల వారు వుంటే వారిని రేడియో ద్వారా పరిచయం చేయవచ్చు. మరి ఒక్కగా పిల్లల వాఙ్మయం విశేషంగా సాగుతున్న ఈ రోజులలో పిల్లలకే కాక్షణాన్ని కీ ఈ కార్యక్రమాలద్వారా కలిగించవచ్చు. ఒక్కొక్క ఏడాది పాటు పిల్లల కార్యక్రమాలను చిన్నపిల్లలకు భూమిపుట్టుకా, గ్రహాలనీ, నక్షత్రాలూ, కాలయాలూ ప్రాణుల పరిణామమూ, వాతావరణమూ, విమానాలూ, రేడియో, టెలిఫోను, టెలిగ్రాఫ్, రేడియో, టెలివిజన్, అణుశక్తి, విద్యుచ్ఛక్తి మొదలైన ఎన్నో విషయాలను గురించి ప్రాథమిక జ్ఞానం నిస్తూ, ఆయా విషయాలందు ఆసక్తి కూడా కలిగేలాగు చేయవచ్చు. పిల్లలప్రోగ్రాములు వాళ్ళచేతనేయించే పాటలాలూ, అవిరామసేతీరూ దూరపు పిల్లల అలివితేటలను గురించి కార్యక్రమ నిర్వాహకులకు చాలా తక్కువ అభిప్రాయం ఉన్నట్టు కనిపిస్తుంది పిల్లల కార్యక్రమాలు గానేపిల్లలు ఆరితేరిన పెద్దవాళ్ళ పాటలాలు వింటానీ, ప్రఖ్యాతనటులు నటించిన సినిమా చిత్రాలు చూస్తారనీ రేడియో నిర్వాహకు కు తెలియుటం అత్యవసరం

స్త్రీల కార్యక్రమాలుకూడా స్త్రీలకు నిజంగా ఉపకరించేదిగా ఉండటం లేదు. స్త్రీల మానసిక దృక్పథాన్ని పెంచలేక పోయినట్లయితే ఈ కార్యక్రమాలు నిరుపయోగమనికి తప్పదు. ఈ కార్యక్రమాలు ప్రత్యేకగా విశేష స్త్రీలకూ, వీరిని స్త్రీలకూ ప్రచర్చనలోనూ, ప్రసంగ జ్ఞానంలోనూ తేడా కనిపించినప్పుడే ఈ కార్యక్రమాలు సఫలమైనాయనుకోవాలి. ఈ తేడా వాస్తవమైనది. మంచి సాహిత్యం చదివే వాడికీ సగటువాడికీ తేడా మనం స్పష్టంగా తెలుసుకు టాం. పిల్లల కార్యక్రమాలూ, స్త్రీల కార్యక్రమాలు కూడా అటువంటి పరీక్షకు నిలవడాలి

గ్రామీణుల కార్యక్రమాలను గురించి నాకు విశేషం తెలియదుగాని వాటిని గురించి తప్పరించిన వారున్నారు ఈ కార్యక్రమాలు నడిపే వారికి తాము చెప్పే విషయాలను గురించి ప్రత్యక్షానుభవం ఏమీ లేదన్న విమర్శకూడా విన వచ్చింది.

మొత్తా కార్యక్రమాలు హెచ్చుగా సాహిత్యానికీ, సంగీతానికీ, రాజకీయాలకు సంబంధించి ఉంటాయి. ఇవి కూడా ఆన సామాన్యానికి అందుబాటులోఉండవచ్చు. కాని ఉంటున్నట్టు కనబడదు. నా అనుభవంలోకి వచ్చినంతవరకు సాహిత్యాన్ని గురించిచర్చించటానికి, ప్రసంగించటానికి నిర్ణయించే అంశాలు అల్పంగా ఉండటమో, అవాస్తవంగా ఉండటమో జరుగుతున్నది. దర్శించదేవిషయం నిలయినంతవరకూ దర్శించటానికి అవకాశంకంటే విశేషాలకి కొంత ఉపయోగం ఉంటుంది. ఉదాహరణకు, "నేను కథలు ఎలా వ్రాస్తాను?" అన్నది అంతే ఉపయోగకరమైన వంటిదాడు "కథలు ఎందుకు?" అంటే కొంత ప్రయోజనం ఉండవచ్చు; మరి కథలు నవలలు మాట్లాడినట్టయితే మూడు నాలుగు రకాల కథా ప్రయోజనాలు వ్యక్తమవుతాయి.

రేడియో కార్యక్రమాలు నిర్ణయించే ప్రభుత్వోద్యోగులను ఏ అర్హతలను బట్టి నియమిస్తారో ఆ అర్హతలకూ, వారి విధులకూ పొంతనలేకపోవచ్చు. రేడియో ప్రారంభమైన కొత్తలో ప్రోగ్రాములకు మూసేవారు కొద్దిమందే ఉండినప్పటికీ, వారికి హెచ్చుస్వేచ్ఛ ఉండినట్టు కనిపిస్తుంది. కాని రేడియోకీ ప్రతిభలకు కాక వాధ్యత వహించి గ్రంథకర్తల ప్రతిభలకు రేడియో పద్ధతులే, రేడియో ప్రసంగాలకూ, సంగీతానికీ, నాటకాలకూ తదితర కార్యక్రమాలకూ మంచి పునాది కలిగించాయి. ఏ కారణం చేతనో వారి స్వాతంత్ర్యం అడుగంటినట్టు కనిపిస్తుంది. దేశస్థ కాస్త్రీ కొత్త అధికారులు నియమించబడ్డారు. రేడియోకూ కాలాలా గ్రంథకర్తలకూ దూరపు తేడాలేకుండా పోయింది. సాధ్యమైన పని మాత్రమే కాయిలయింది, కార్యక్రమాలలో నైపుణ్యం మూడో వంతుకు దిగి పోయింది.

అన్నిటికన్న కోనసీమ-జీవాన్ని ఏకంచేయవలసిన రేడియో భాషాద్వేషానికీ, ప్రాంతీయ దురాభిమానాలనికూడా ఆటపట్టయినట్టు కనిపిస్తుంది. ప్రాదేశిక అయిన ఒక తెలుగు గాయకుడ్ని ఒక దక్షిణ రేడియో కేంద్రం నుండి వ్యంగ్యంగా నిందించారు. ప్రసిద్ధ తెలుగు గాయకుల రేడియో కార్యక్రమములు మద్రాసు కేంద్రం నుండి కలిగాకటం లేదని తెలుస్తున్నది. వారు మద్రాసువచ్చి పాటలు పాడేలా చేస్తున్నారా! (!)

ఈ సంకుచితత్వాలకు కేంద్రప్రభుత్వం కారణభూతం ఇక కొంతకాలానికి ఇదంతా కేవలం కాని కేంద్రం కొంతమేర ప్రత్యక్షమూలను రేడియో ద్వారా ఇవ్వడం ఆగిపోతుంది. ఇదంతా ఇక్కడ ఉన్నాయి.

మూడేళ్ళక్రితం శ్రీయుత్ రేడియోలో నిర్వాణంలో తన ఉపన్యాసం ఎంతైనా ప్రశంసనీయమైనది. పైపై మాటలు చాలావచ్చాయి కాని ప్రజలకు ప్రపంచజ్ఞానం ఇందించి, జాతి మనోభావాలను విశాలపరచటానికి అవసరమైన ఉపకరణాలు అంతగా ఉపకరించినట్టు కనబడదు. ఆయన పాయింట్లో ప్రాముఖ్యానికి వచ్చిన జాతీయ కార్యక్రమాలు, ఇతర విషయాలలో కాలాపోయినా, సంగీతం విషయంలో చాలా మంచిపని చేశాయనే తప్పదు.

నివేదనమనుగుంచి మరోమాటు చెప్పవలసిందాం.

శ్రమజీవులు

తైల చిత్రం ఫొటో: చిత్రకారుడు శ్రీ యస్. వి. రామారావు;

చిత్రమాలిక

రేడియోల ఉపయోగం

ఈ కాలానికి జన బాహుళ్యానికి ప్రపంచ జ్ఞానం ప్రసాదించగలిగిన సినిమా, రేడియో. పూర్వం నిమ్నవర్గులు కూడా విశ్రాంతి సమయాలలో "పెద్దల" సంభాషణ విని చాలా విషయాలు తెలుసుకునేవారు చిన్నతనం నుంచీ ఏకో ఒక కుటుంబంలో శిక్షణ పొందే సామాన్యజనులకు అక్షరాస్యత అంతగా అవసరమై ఉండేది కాదు. కాని కొంత సంస్కారమూ, ప్రపంచ జ్ఞానమూ అందుకే అవసరంగానే వుండేది. తెలిసినవారిద్వారా ఈ కంటికి సంపాదించటానికి తగిన అవకాశాలు ఆ నాటి జీవితంలో కొన్ని ఏర్పాటై ఉండేవి. తెలుసుకోవాలన్న అభిలాషగలవారు ఆ అవకాశాలను వినియోగపరచుకునే వారు.

పాశ్చాత్యుల ఏలుబడిలో పరిస్థితులు కాయమారయాక సంస్కృతి అన్నది ఛిన్నాభిన్నమై, ఒకరి భాష ఒకరిది కాకుండా, ఒకరి సంస్కృతి ఇంకొకరికి అందకుండా పోవటం జరిగింది. జీవిత విధానాలలో నిమ్నవర్గులకూ, అక్షరాస్యులకూ, ధనికుల కూ, పేదలకూ, పల్లెలకూ పట్టణాలకూ మధ్య అగాధాలు ఏర్పడ్డాయి.

ఈ పరిస్థితిని సరిదిద్దుదగిన అధునిక పరికరాలు నిస్సందేహంగా సినిమా రేడియోలు. ఇవి ఒకే విషయాలను, ఒకే భావాలను జనసామాన్యానికంతకూ చెప్పగలవు పడిపడి జనానికి జ్ఞానం చేకూరుచున్న జీవిత సత్యాలుంటాయి. జీవితంలో ఏర్పడే కొత్త కలుపులను విశదీకరించటానికి మేధావులు విరాంతదగిన విశేషాలుంటాయి. వీటిని ప్రజల ఎదట పెట్టటానికి సినిమాలకన్నా, రేడియోలన్నా మంచిసాధనాలను గనం ఊహించలేం మనకు స్వాతంత్ర్యం

శ్రీ కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

రాకముందునుండి ఇవి ఉన్నాయి. కాని కనీసం స్వాతంత్ర్యం అనంతరం ఈ కంటికి మరం పరిగా ఉపయోగించుకోలేకపోతే అందుకు ఎవరికి గాని ఏమీ అనటానికి లేదు.

రేడియోను అద్భుతంగా ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్నది సినిమాలు చాలా హెచ్చు భాగం పెటుండడార్హ అధికంలో ఉన్నాయి. చిత్రాలను చెన్నాపాలు చెయ్యటమూ, వారా చిత్రాలను, డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలనూ తీయడమూ, ఏటా మంచి చిత్రాలను ఎంచి బహుమానిందటమూ వారికి ప్రభుత్వం సినిమారంగంలో జోక్యం కలిగించు కుంటున్నది.

రేడియోలో చేయుకు వివిధ రకాల కార్యక్రమాలున్నమాట నిజమే. కాని ఇవి జనానికి ఎంత వరకు ఉపయుక్తమగా ఉన్నాయనేది చాలా వరకు అనుమానాస్పదం. పిల్లల కార్యక్రమాలు చాలా వరకు కాలం వృధా చెయ్యటం గానే వుంటుంది. కొందరు పిల్లలు. ఆడా, మగా-కేడియో సేమనుకునదగ్గ తెలుగు పద్యాలు దగ్గరపడటమా పిట్టకథల చెప్పడమా చేస్తారు రేడియోలో ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు ఏమీ వుంతగు వాళ్ళ పేర్లు రేడియోలో చెబితే వాళ్ళ పెద్దలు సంతోషిస్తారు. పిల్